

& si quis contra iudæos putauerit eē bellandum: sciat eis nos auxilia præstaturus: & rursus si Romanorum quilibet inuaserit. terram: iudeos eis omnibus modis obstaruros. Et si quid de hoc pacto gēs Iudæorum uoluerit uel addere: uel auferre communi sententia populi Romani faciendum esse conuenit. Scriptum est autem hoc senatusconsultum per Eupolemum Ioannis filium: & iasonem Eleazari: sub principe sacerdotum iuda: duce Symone fratre ipsius. Hæc quidem prima inter Romanos & iudæos amicitia cognoscitur contigisse.

Quod rursus post mortem Nicanoris ad iudæam Bachides transmissus triumphauit: & quemadmodum pugnans prostratus est. CAP. XVIII.

Demetrius autem nunciata sibi morte Nicanoris: & perditione militiæ: rursus ad iudæam Bachidem cum exercitu destinauit. Qui ab Antiochia egressus: peruenit ad iudæam & in Arbellis ciuitate Galileæ castra constituit: & eos qui ibi in speluncis habitabant cum multi ad eas confugissent captos suis partibus aggregauit: exindeque mouens: ad Hierosolymam properabat. Qui audiens iudam in aliqua uilla nomine Barziton castra locantem: contra eum alacriter festinabat cum peditum uiginti milibus: & equitum duobus milibus. Iudæ uero fuerunt omnes duo milia. Qui multitudinem Bachidis timentes tētoriaque relinquentes: fugerunt omnes præter octingentos. Iudas autem propriis militibus destitutus: & hostibus imminentiibus: nec tempus habens congregandi exercitum non dubitabat cum octingentis pugnam contra Bachidem committere hortatusque suos: ut hostes inuaderent: & pugnam uiriliter sustinerent: cum illi dixissent: se non esse ad tantam magnitudinem exercitus idoneos: & suaderent nunc quidem discedere: & a periculis liberari postea uero inimicis collectis uiribus obuiate: nō hoc inquit uideat solis aspectus ut terga mea hostibus nudem: sed licet omnimodo immineat perire pugnantem: fortiter stabo: omnia uiriliter perferens futura pericula. Bachides uero producens de castris exercitum ad prælium: præparabat equites in utroque cornu disponensque fundibularios leuiorē & arcarios ante omnem aciem: ipse in dextro cornu constitit. Qui cum sic aciem ordinasset: iussit tubicinem signum dare. Hoc idem faciens & iudas: committit cum hostibus pugnam: & constanter ambobus certantibus: prælium usque ad occasum: solis extensum est. Videns uero iudas Bachidem cum electis suis in dextro cornu ordinatum congregans animosiores uiros inuadit illam partem exercitus: & configens ibi ordinem eorum diripit: & in medios ad fugam conuertit: secutus eos usque ad Gazara. Videntes ergo fugam dexteræ partis in sinistro cornu erant: circumuenerunt: & iudam sequentem in medio eum obsederunt. Qui fugere minime ualens: circumseptus ab hostibus: stans pugnat cum suis: multosque interficiens aduersariorum: percussus interiit. Iuda uero interfecto: socii eius tali dūce priuati: terga uerterunt. Cuius corpus ab hostibus sub pacto Symon & ionathas fratres redimentes: perduxerunt ad Modin uillam: ubi & pater eorum sepultus erat: lugēte eum per multos dies populo Hæbreorum: & honorante secundum communem & legitimam consuetudinem. Finis quidem talis iudam inuēit: uirum fortem & magnum & bellicosum: & mandatorum patris sui memorem: & omnia pro libertate ciuium & facere & pati paratum. Tali ergo uirtute plenus: magnam sibi gloriam & monimenta seruauit: liberans gentem a Macedonum seruitute. Qui cum principatum sacerdotii tribus annis habuisset: defunctus est.

Incipit liber Tertiusdecimus antiquitatis iudaicæ.

Qualiter Ionathas frater Iudæ: defuncto eo ducatum suscepit. Et quemadmodum Bachidem debellans: facere eum amicitias secum: & a prouincia coegit abscedere. CAP. I.

Quibus modis gens Iudæorum Macedonibus in seruitute eam tenentibus libertatem recæpit: & quod per tanta certamina dux eorum iudas transiens defunctus est: pro ipsis bellans uolumine superiore monstrauius. Post interitum uero iudæ: iterum quicumque erant impii & transgressores patriæ legis: uenerunt contra iudæos: & undique eos pessime molestabant. Aduuabat autem eorum malitiam fames quæ tunc prouinciam omnem occupauit: ut multi propter inopiam necessariorum non tolerantes ambas calamitates famis: & inimicorum: transfugerent ad Macedones. Bachides interea iudæos qui patria relinquerent solennia: & communem uitam eligerent congregans: custodiam eis prouinciæ tradidit. Qui tenentes amicos iudæ Bachidi prodebant: quos torquens crudeliter occidebat. Tantis ergo iudæi calamitatibus oppressi: reliqui ex amicis iudæ uidentes miserabiliter gentem pereuntem ad euntes fratrem eius Ionathan: rogabant eum: ut inuitaretur fratrem suum: & illius erga suam gentem prouidentiam hortabantur: adhiberet: & ne despiceret populum sine defensore pereuntem. Ionatha uero promittente paratum se esse mori: pro cunctis: & credentes eum suo fratri parem existere: ducem iudæorum ordinauerunt. Quod Bachides audiens & timens: ne regi uel macedonibus concitaret bella ionathas: sicut olim iudas dolo eum interficere statuit. Cuius uoluntas non latu

It ionathan neque fratrem eius Symonem. Qui colligentes socios omnes ad deferta confugerunt & uenientes super aquam quæ dicitur lacus Assaribidem commorabantur. Bachides autem sentiens eos: discessisse: & in illo loco conuersari: contra eos omni cum sua uirtute progressus est: & trans iordanem castra ponens refouebat exercitum. Ionathas cognoscens Bachidem contra se uenisse: mittit fratrem iohannem qui Gaddi dicebatur ad Nabutheos Arabas: ut apud ipsos deponerent suppellectilem: usque quo pugnarent contra Bachidem: erant enim amici. Iohannem ergo euntem ad Nabutheos: insidiis collocatis in Nabath ciuitate filii Amri: capiunt eum una cum suis: & rapientes ceperunt a fratribus eius: postea demonstrabo. Bachides autem cognoscens ionathan in nemoribus iordanis castra posuisse: obseruans sabbatorum diem contra eum uenit: tanquam non in ea pugnaturum propter legem. Ille socios hortatus: & animæ eos pericula pati dicens: in medio comprehensos fluiui & hostium: & quia aufugere non haberent: dum hostis ante faciem: fluiuius a retro prohiberent: orans ad deum ut uictoriam sibi præstaret: committit pugnam cum hostibus. Quorum multos occidens: cum uideret temerarium se Bachidem appetentem: dextramque ad feriendum extendentem: præuidens plagamque deuitans: cum sociis in fluiuium exiliuit: & pernatans trans iordanem: periculum mortis euasit. Nam Bachides fluiuo relicto: ad Hierosolymorum arcem discessit: usque ad duo milia suorum amittens. Qui etiam multas iudææ ciuitates capiens: muniuit Hiericho & Amatutem & Bethoron: & Berhulam: & Phamathan: & Faratonem: & Thochoam: & Gazara: & turrets in unaquaque ciuitate constituens: & muros circundans eis ualidos: & magnitudine præcellentes: custodiam in eis statuit: ut exinde iudæos affligeret. Arcem uero Hierosolymorum cautiùs muniuit: & tollens filios nobilium iudæorum: obsides in arce conclusit. Eodem tempore ueniens quidam ad ionathan & fratrem eius Symonem: nunciauit filios Amri celebrare nuptias: & nouam nuptiam nobilem duci a Madaba ciuitate & Arabas cum pompa munificentissima. Ionathas tunc & Symon tempus putantes prosperum sibi ad fratris iohannis apparuisse uindictam cum multa potentia sociorum egrediuntur ad Madaba: & in inuicis inter montes insidiis collocatis præstolabantur. Ut autem uirginem & sponsum uiderunt: & multitudinem amicorum cum eis sicut in nuptiis exilientes ab insidiis omnes occiderunt: & ornatum cum omni præda tollentes reuersi sunt: poenā pro fratre iohanne a filiis Amri talem exigentes. Nam ipsi cum sequentibus amicis & uxoribus uel filiis: numero quadringenti perempti sunt. Symon itaque & ionathas ad oram iordanis reuersi ibidem permanebant. Bachides autem omnem iudæam muniens: ad regem reuersus est. Iudæi uero duobus annis a bellorum tumultu requieuerunt. Tunc transfugæ uel impii uidentes ionathan cum suis multam licentiam habere libertatis: dixerunt ad regem demetrium: petentes mitti Bachidem ut ionathan debellaret: quod facilius euenire pollicebantur: si una nocte inopinabiliter eum inuaderent. A rege ergo Bachides destinatus: perueniens ad iudæam omnibus scripsit amicis: & iudæis auxiliari sibi: quatenus ionathan comprehenderent. Festinantibus autem eis & non ualentibus ionathan tenere: quia nimis se caute tractabat. Bachides ira commotus transfugarum primos quinquaginta: qui sibi & regi mentiti sunt occidit. Ionathas uero cum fratre uel sociis ad Vithalagam uillam timens Bachidem abscessit: ædificansque turrets: & muro circundans: eam habebat ualde munitam. Quod audiens Bachides: milites suos cum iudæorum auxiliatoribus perducens contra ionathan peruenit: & ad eius munimina accedens: per dies multo obsidebat eum. Qui obsidioni fortiter resistens. Symonem quidem fratrem suum expugnaturum Bachidem in ciuitate dimisit: ipse uero furtim egreditur in prouinciam: & congregans manum multam: nocte Bachidis inuadit exercitum & multos occidens: Symonem fratrem fecit aduentum suum cognoscere. Qui sentiens hostes interimi egreditur: & Macedonum machinamenta obsidioni preparata suppositis flammis incendit: & multos eorum uiriliter interfecit. Videns autem Bachides ab inimicis se circumseptum: quorum alios quidem ante se: alios autem retro conspiciens turbatus hæc insperate sibi euenisse: in transfugas tanquam in deceptores suum furorem conuertit: uolebatque si posset obsidione soluta sine dedecore ad propria remeare. Cuius uoluntatem cognoscens ionathas: legatum ad eum pro amicitia destinauit: quatenus redderent inuicem sibi quos ceperant utrique captiuos. Putans autem hanc honestiorem Bachides discessionem: paciscitur cum Ionatha & iurauerunt utrique nunquam contra se arma præsumere: & captiuos dantes & recipientes: in Antiochiam Bachides recessit. Qui post hanc discessionem: nequaquam ad iudæam deinceps peruenit. Ionathas uero hanc libertatem acquirens in Machina ciuitate populorum negocia disponebat: & maliuolis uel impiis cruciatis: iudæorum gentem purgabat.

De Alexandro Epifanis Antiochi filio ueniente a Syria: & ducente bellum contra Demetrium. Et qualiter Demetrius legationem ad Ionathan transmittens: componit cum eo amicitias: donansque ei multa præbuit. CAP. II.

¶ Anno sexagesimo & centesimo Epifanis Antiochi filium contigit Syriam ascendere: & Ptholomaidam capere ciuitatem: per prodicionem militum intus commorantium. Erant enim ingrati circa Demetrium propter superbiam suam: quia dum se

clausisset in quadam turre regali quam non longe ab Antiochia construxerat: a nemine uidebatur: sed & rem publicam ut seditiosus negligebat. Vnde & odium ei a subiectis exortum est sicut iam alibi demonstraui. Igitur in Ptholomaidē Demetrius audiens Alexandrum peruenisse omnē contra eum produxit exercitum. Direxit autem & ad Ionathan legatos pro auxiliis: nam præcedere Alexandrum statuit: ueritus ne ille prius auxiliū eius postularer: aut Ionathas memor malorū sese cū inimicis coniungeret. Denunciauit ergo eū multitudinē congregare: obsidesq; Iudæorum recipere quos Bachides in arce Hierosolymorum concluderat. Talibus inter hæc a Demetrio Ionathas ad se nunciis uenientibus ad Hierosolymam peruenit: & epistolas regis audiēte populo uel arcis custodibus hilaris intimauit. Quib' relectis transfugæ uel ipii trepidauerūt: p̄cipiēte rege q̄tenus Ionathas exercitum congregaret: & obsides reciperet. Quos cū accepisset: suis unūquemq; parentibus reddidit. Equidē Ionathas in Hierosolymis mansionem faciebat: renouans ciuitatē: suaq; uoluntate singula construens: & ædificans muros ciuitatis lapidibus quadratis: ut forent aduersus hostes munificentissimi. Quæ uidentes custodes muniminum: Iudæam relinquentes oēs in Antiochiā fugerūt præter illos qui in Bethsura ciuitate & in arce Hierosolymorum erant: quorum plurima pars impiorū & transfugarum fuit Iudæorum. Quapropter castra nō reliquerūt.

Quomodo Alexander hæc audiens: & uincens Demetrium: principem sacerdotum Ionathan ordinauit. CAP. III.

Cognoscens autē Alexander promissiones quas Demetrius fecerat Ionathæ: & fortitudinem eius: & quanta disposuerat bellans cōtra Macedones: & iteꝝ qualia ipse ptulerat a Demetrio: & Bachide duce Demetrii: & melius nihil inuenire: quā Ionathæ p̄sidiū: ad amicos dicebat in p̄senti tpe. Ionathas q; & contra hostes fortis existit: & odiū hēt propriū i Demetriū a quo multa mala perpeffus est: si uidet amicū eū facere cōtra Demetrium nūc debemus: non rogare eum ad auxilium conferendum. Cūq; ei & amicis placuisset: transmisit ad Ionathan scribens talem epistolam. Rex Alexander Ionathæ fratri salutem. Fortitudinem quidem & fidem tuam iam dudum audiui. Et ideo transmisimus ad te p̄ auxiliis: & ordinauimus te hodie principem sacerdotū Iudæorū: & amicū nostrum uocari p̄cipimus. Iccirco etiam destinaui tibi pro munere purpuream stolam: & aureā coronā: & peto honoratū te a nobis: similem erga nos fieri. Suscipiens epistolā Ionathas: induitur quidē sacerdotā stola celebratione tabernaculorum instante: post quartū annū mortis Iudæ fratris sui. Nā neq; p̄ ipsum tps principes sacerdotū aliquis cōstitut' est. Collegit uero & multū exercitum: & armorū copiā quā ipse cōstruxerat. Quod factum ut peruenit ad Demetrium: nimis eum multumq; contristauit: suamq; cœpit accusare tarditatem: q; non ante Alexandrum esset ipse clemens erga Ionathan. Verumtamen nec sic distulit scribere ad Ionathan: & ad populū eius. Cuius exemplar taliter existerat. Rex Demetrius Ionathæ gentiq; Iudæorum salutē. Quomodo nostrā seruastis amicitia tēptantibusq; uos inimicis nō cōfessistis. Hanc uestrā quidē laudo fidē: & in his p̄manere quesumus: recipiētes a nobis uicē uel gratiam: per quā mereamini uestigalium uestrorū releuationē. Et quicquid p̄decessoribus meis regibus uel mihi hæctenus p̄beatis: oīa noueritis nostra uobis largitate cōcessa. Sup hæc etiam pretiū salis uobis & coronarū quas nobis offerebatis uel quod pro tercia parte frugum: & medietate fructus lignorum quod parti meæ competeat: uobis ab hodierno die remitto. Sed & censum singulorū habitantium in Iudæa: qui nostro arario proficiebat. Necnō & triū finitimarū uobis puinciarū: Samariæ: uel Galiliæ: & trās Iordanē: uniuersa uobis concedo: a nūc per oīa tpa. Ciuitatēq; Hierosolymorū sacram & inuolabilem priuilegia sua possidere: liberāq; cum suis cōfinibus a decima parte uestigalium esse p̄cipio. Arcem uero cōmitto sacerdoti uestro Ionathæ: ut quos ipse probauerit fideles amicos: custodes in eam deputer nobis seruandā. Captiuosq; Iudæorum: & seruiētes apud nos: liberos eos esse concedo. Nec post hanc sanctionem Iudæorum iumenta uolentis angariorum subiaceant. Sabbatum autem uel omnes dies festos & tres ante eos dies: sine uestigalibus esse denuntio. Eodē modo iudeos nostram terram habitantes: liberos ac sine lesione dimitto. Licentiāq; mihi militare uolētib' usq; ad triginta milia p̄stamus: eadem quibus & meus utitur exercitus: ubicūq; ierint accepturi. Ordinabo ergo quosdā eorū in castris: quosdam custodes mei corporis: & duces in aula mea constituam. P̄cipio uero magis uestris uti legibus: easq; custodire: & tribus propositis in iudæa legibus obedire. Principemq; sacerdotum diligētiam habere uolo: ne quis iudæorū aliud templum nisi Hierosolymitarum ueneretur. P̄beo etiam ad sumptus imolationum per singulos annos: centū quāquaginta milia dragmas: quæq; supersuerint pecunias uestas esse uobis. Decem milia autem dragmas quas reges a templo accipiunt: uobis cedo: quia sacerdotibus ministrantibus templo competent. Quicūq; itaq; ad Hierosolymorū templū uel intra eius fines confugerint: debitores regalū pecuniarū: siue qualibet cā faciente: licentiam eis indemnitate concedo. saluasq; eorū possessiones esse. Renouari uero templum impendiis ex meo factis murosq; ciuitatis spondeo fabricari: turresque altas construere. Et quicquid ad munimen uestrum necesse fuerit: meis stipendiis restaurare polliceor. Tantum est: ut quas cœpistis amicitias nobiscum & fœdus: sine simulatione seruetis. Hæc quidem promittens & blandiens Demetrius iudæis scripsit. Rex uero Alexander magnū col-

ligens conductum exercitum : & milites qui de Syria transferunt ad eum contra Demetrium duxit pugnaq; commissa: cornu sinistro Demetrii aduersarii sunt fugati: & persecutione diuina multi eorum occisi sunt castraq; direpta : dextrum quoq; cornu in quo Demetrius praeliabatur deuictum est: & alii quidem omnes recesserunt. Demetrius autem fortiter pugnans non paucos hostium prostravit. Cumq; fugans alios equus eius cenam baratro inhesisset minime fugere uales occiditur. Nam uidetes hostes quod ei contigisset: reuersi circundederunt eum : & omnibus in eum iacula destinantibus: cum ille pedestris fortiter resisteret : postea multis perfossus uulneribus: nec ualens sustentare collapsus est. Demetrii quidem talis extitit finis: qui regnum per undecim annos rexit: sicut & alibi demonstrauimus.

De amicitia Oniae cum Philometore Ptolomeo: per idem factis tempus: & ut edificauit templum quod Oniae dicitur: secundum illud quod Hierosolymis erat.

CAP. III.

Oniae uero principis sacerdotum filius : eodem nomine quo pater nuncupatus: quem alexandriam fugisse ad Ptolomeum regem cognomine Philometore diximus uidetes iudaeam a regibus Macedonum mala pati: uolensq; memoriam & gloriam eternam sui relinquere ad Ptolomeum regem & reginam Cleopatram transmisit : petens licentiam quatenus templum edificaret in Aegypto: simile Hierosolymorum : leuitasq; uel sacerdotes de genere suo constitueret: quod desiderabat confidens in propheta Esaias: qui ante sexcentos annos praedixerat quod oporteret in Aegypto templum edificari maximo deo per uirum iudaeum. Idcirco elatus Onias Ptolomeo uel Cleopatrae huiusmodi destinauit epistolam. Multa uel maxima uobis bellorum conficiens opera: & cum dei auxilio perueniens ad humilem Syriam: & Phoenicem & in lenonum ciuitatem Heliopolim : perque alia loca multa ueniens praeter constitutiones templa iudaeos construxisse reperi: quapropter & perfidos extitisse quod etiam Aegyptiis accidit: propter templorum multitudinem uariarum regionum. Opportunum autem locum inueni qui dicitur agrestis Bubaste castram plenum uaria materia: uel sacris animalibus: & peto concedendum mihi eum dominio tuo segregatum : quatenus purgare templum ibi dirutum: & aedificare maximo deo possim mensura eadem & simile Hierosolymorum: pro te: tuaque coniuge: uel filiis: quatenus habeant Aegyptum habitantes iudaei: quo conuenientes secundum concordiam quam adinuicem habent: possint tuis utilitatibus ministrare. Nam & Esaias propheta praedixerat esse in Aegypto domino deo sacrificium multaque talia de ipso praedicauit. Haec quidem Onias regi Ptolomeo scripta transmisit. Considerent tamen aliqui pietatem eius & Cleopatrae suae sororis uel conjugis ex epistola quam scripserunt. Nam peccatum & legis transgressionem super caput Oniae posuerunt scribentes haec. Rex Ptolomeus & regina Cleopatra Oniae salutem. Legimus tuam petitionem in qua suggererebas permitti tibi in Lenonum ciuitate templum Heliopolitanum dirutum purgare quod appellatur agrestis Bubaste. Quapropter miramur si deo grati sit templum quod aedificaturus sis in tam luxurioso loco: plenumque sacris animalibus. Sed quod dixisti Esaiam prophetam iam dudum hoc praedicasse concedimus tibi: si contra legem uestram non est: ut nihil nos in deum peccasse uideamur. Accipies igitur locum Onias aedificauit templum araque deo simile Hierosolymorum: minus tamen & pauperum. Mensura uero eius & uasa minime uisum est mihi nunc describere.

Nam in septimo libro Iudaicae antiquitatis inserta sunt. Inuenit & Onias quosdam sui similes iudaeos sacerdotes & leuitas ibi religionem colentes. Sed de hoc templo late narrauimus. In alexandria uero iudaeos & Samaritas qui templum temporibus Alexandri macedonis super Garizi monte construxerunt: contigit contra se seditionem excitare: & propter templa coram ipso Ptolomeo certare: iudaeis quidem dicentibus: secundum legem Moysi templum se in Hierosolymis construxisse: Samaritanis autem in Garizi: & supplicauerunt ut cum amicis rex confederet: audiens de his altercatione uictosque morte multaret: cum pro Samaritis Sabbeus & Theodosius intimasset: pro iudaeis uero & Hierosolymitanis Andronicus mesalamis : iurauerunt per deum coram rege secundum legem dicta sua probare: petiueruntque Ptolomeum quatenus iniuriam transgressores perimeret. Rex uero multos secum amicos in concilium congregans: sedit praesens audire. Tunc iudaei alexandria constituti timebant nimis de uiris qui pro templi Hierosolymitani parte differerent nam atrociter ferebant: si hoc tam antiquum & nobile per uniuersum mundum templum soluerent. Cumque Sabbeus & Theodosius concessissent ut primus Andronicus uerba faceret: idem Andronicus approbationem facere suam coepit ex lege uel predecessoribus principum sacerdotum quis ex eo genere honorem sacerdotii a patre suscepisset: & quomodo omnes Asiae reges templum uariis oblationibus & clarissimis donis honorauerunt: de Garizi uero templo neminem sermonem fecisse. Quae dicens Andronicus: & his multa similia: regem flexit sententiam pronuntiare decernendam: templum Hierosolymitanum secundum leges Moysi fabricatum fuisse: Sabbeum autem & Theodosium interficiendos. Haec sunt quae congerunt iudaeis in alexandria temporibus Ptolomei Philometoris.

Quomodo alexander defuncto Demetrio: accepit regnum Syriae: iuncta sibi in matrimonio filia Ptolomei: & quia amicitias cum Ionatha faciens magnifice eum honorauit. CAP. V. Itaque Demetrio in pugna perempto: sicut superius indicauimus: Alexander accipiens regnum Syriae: scripsit Ptolomeo: ut acciperet in matrimonio suo filiam eius: iustumque hoc dicebat esse: cum paternum obtinisset principatum: & per dei prouidentiam in eo perductus fuisset

post perditionem demetrii: sed et per alia multa dignum se eius familiaritate: uel cognatione dicebat. Ptolomeus uero libenter sponsalia accipiens rescripsit dicens: gauisum se esse quod paternum suscepisset principatum: daturumque ei suam filiam promisit: & occurrere iussit eum ad Ptolomaidam: quatenus ei filiam suam iure traderet nuptiali. Tunc ipse puellam ad Ptolomaidam ab aegypto producendam: ibique coniugendam esse constituit. Ptolomeus quidem haec scribens: prope ad Ptolomaidam peruenit: filiam Cleopatram secum adducens: ubi secundum constitutum: Alexandrum repperit. filiamque suam ei coniunxit: dotem argento uel auro secundum regiam quantitatem complens. Cuius nuptiae celebrarent scribens Alexander Ionathae principi sacerdotum: iussit eum ad Ptolomaidam festinare. Qui perueniens ad reges: munificenter eis offerens dona: claro apud eos honore potiebatur. Tunc Alexander compulit eum propria ueste exutum purpura indui. simulque super tribunal secum sedere: iussitque duces cum eo procedere: perque mediam ciuitatem clamare: nemini contra eum quicquam dicere: uel causas licere connectere. Quod cum duces fecissent regis: erga Ionathae inuides hi qui parati fuerant eum accusare: simul cum inimicis eius profugerunt ueriti: ne quod pessimum paterent. Tanto uero studio rex Alexander dilexit Ionatham: ut primum eum suorum describerat amicorum.

Ut Demetrius Demetrii filius: nauigans in Syriam a Creta cum exercitu conturbauit Alexandrum fama aduentus sui. Et de Apollonio duce Alexandri: qui bellum mouit aduersum Ionatham: ipso tamen Ionatha triumphum obtinente.

CAP. VI.

Entesimo & sexagesimo quinto anno: Demetrius Demetrii filius cum multis conductis quos ei Lathenes cretensis praestiterat a Creta ad Ciliciam nauigauit. Quod Alexander audiens in pauore turbataque constitutus continuo de Phoenicia ad antiochiam festinauit ut prius quam huc perueniret Demetrius: eam tute disponeret. Reliquit uero humilis Syriae ducem Apollonium: cognomine Titum: qui cum multo exercitu profectus ad Iamnam: Ionathae principi sacerdotum mandauit dicens. Iniustum esse eum solum cum licentia uel potestate uiuere: non obediens regi sibi que dicebat hoc magnum obprobrium ab omnibus inferri: quod eum non subigeret regi. Non ergo te inquit in motibus abscondas: arbitratus fortitudinem te habere: sed si confidas tuae uirtuti descende: quatenus per campum nostri milites configant: & fortissimi belli euentus demonstrat uictoriam meis uel tuis. Scito tamen optimos ab unaquaque ciuitate mihi commilitones iunctos: qui semper tuos proauos euicerunt. Nobis autem in tali terra certandum est: ubi non lapidibus sed armis decet fortissime praelari: ne sit locus tibi quo ualeas deuictus effugere. His incitatus Ionathas: decem milia militum eligens ab Hierosolymis egreditur cum fratre Symone: perueniensque ad Ioppem: castra iuxta ciuitatem disposuit. Nam Ioppenses portas concluderant: intus habentes custodias ab Apollonio constitutas: Cuius Ionathas obsidere parasset eos: timenres ne suam ciuitatem deuastaret portas aperiuunt. Apollonius uero captam audiens Ioppem a Ionatham: tria milia equitum sumens: & octo milia peditum ad Azotum peruenit: & exinde tacite paulatimque uiam sibi perfecit. Cum ergo uenisset in Ioppem tanquam recedens: Ionathan trahit ad campum: confidens equitibus & spem in eis habens suae uictoriae. Cuius processisset Ionathas: sequebatur eum ad Azotum Apollonius: qui cum ad campum uidisset hostem uenisse: conuersus pugnam cum eo commisit. Mille itaque equites Apollonius ad insidias in aliquo torrente disposuerat: qui retro inimicis insisterent. Quod sentiens Ionathas: non est turbatus: sed ordinans in quadro exercitum: ut per ambas partes inimicos exciperent: hortatus est ut fortiter ante uel retro pugnantibus ubique resisteret. Praelio autem usque ad uesperam procedente dans fratri Symoni partem exercitus: iussit aduersariorum eum aciem inuadere: suisque praecipit: testudine facta sagittas equitum excipere. Qui cum praecipit fecissent nihil ledebantur: quamuis hostes super eos frequentia tela librarent: usque quo suas euacuassent pharetras. Nam sagittae corpora clypeis septa: minime contingebant: cum constipatione testudinis tela uenientia refugarentur. Cum uero a primo mane usque uespere iaculantes aduersarii defecissent: intelligens Symon lassos eos: inuadit aciem: fortiterque cum suis militibus dimicans: fugauit inimicos. Videntes autem equites pedites ad fugam conuersos: & spe eorum decepti sine decore & turpiter abscesserunt: & per omnem campum dispersi fugerunt. Quos secutus Ionathas usque ad Azotum multos occidit eorum. Qui de sua salute desperantes: ad templum Dagonis confugerunt: quod erat in Azoto. Capiens autem incurfione sua ciuitatem Ionathas: incendit eam: & omnes circa eam uicos: neque pepercit templo Dagonis: sed etiam flammis consumpsit: & eos qui ibi confugerant interfecit. Multitudo uero quae in illo concidit praelio una cum illis qui in templo confugerant: octo milia fuerunt. Vincens ergo tantum Ionathas exercitum: ab Azoto discessit: & ad Ascalona uenit: & foras ciuitatem castra constituenti: territi Ascalonitae: in occursum ei exierunt dona portantes. Qui laudans eorum uoluntatem reuersus est ad Hierosolymam: multam praedam ferens: quam uidebatur a uictis hostibus abstulisse. Alexander autem deuictum audiens ducem suum Apollonium: simulauit gaudium: quot praeter eius sententiam cum Ionatham confluisset: qui eius amicus erat: mittitque testimonium Ionathae: praebens praemium & honorem: & torquem aureum: sicut solet affinis regis dari: eique commisit Accaronis praenunciae magistratum.

De insidiis quas Alexander parauit Ptolomeo: quas deprehendens Ptolomeus: iratus ablatam eius matrimonio filiam suam iunxit demetrio filio demetrii cum quo etiam duxit exercitum contra Alexandrum: quo deuicto ipse quoque periit: demetrio Asiae principatum obtinente: qui & amicitias fecit cum Ionatha: confirmans ei principatum sacerdotii.

CAP. VII.

Odem tempore rex Ptolomeus Philometor dictus: naualem ducens exercitum & pedites: ad Syriam ueniebat: Alexandro suo genero solatia praebiturus. Quae omnes ciuitates studiose Alexandro praecipiente suscipiebant: & deducebant usque ad Azotum: ubi omnes proclamabant: accusantes Ionathan quod templum incendisset & destruxisset: provinciamque uastasset: multosque eorum interemisset. Quae Ptolomeus audiens tacuit. Ionathas autem in Ioppen occurrit Ptolomeo dona clarissima uel honorem ab eo percipiens: & produces eum usque ad fluuium qui Eleutherus appellatur ad Hierosolymam: remeauit. Perueniens ergo Ptolomeus praeter omnem spem paulominus habuit interfici Ptolomeus insidiis Alexandri quas ei per ammonium amicum parauerat. Manifestis autem factis insidiis Ptolomeus Alexandro scribit: ad poenam Ammonium amicum perens: & dicens insidias se ab eo passum: & uindictam sumere iustum esse. Alexandro uero non concedente Ptolomeus intellexit illum causam insidiarum extirpsisse. Quapropter ei factus est odiosus. Antiochenis autem & prius erat odibilis Alexander propter Ammonium: multa namque per eum passi fuerant: & poenam quidem ab Ammonio pro eius delictis exegerunt: occidentes eum qui tanquam mulier se properabat abscondere habitu circumdatus foemineo: sicut alibi dictum est Ptolomeus itaque accusans eum ut proditorem nuptiarum filiae suae: transgressoremque auxilii quod ei contra Demetrium deduxisset: soluit affinitatem. Nam & auferens suam filiam: ad Demetrium legationem direxit: amicitiam cum eo componens: filiamque daturum se illi uxorem & restituere paterno eum principatum copromittens. Demetrius uero gaudens suscepit legationem & nuptias. Tum nimis iam Ptolomeo labor restabat: flectere antiochenos: ut Demetrium susciperent: nam inimici eius fuerunt: eo quod a patre eius Demetrio multa pessima passi fuissent: & Alexandro tamen antiocheni propter ammonium irascebantur: ut praediximus. Qui pulsus ab Antiochia: in Ciliciam usque peruenit. Ptolomeus ergo ad Antiochenos ueniens: rex ab illis & militibus ordinatur: coactusque duo sibi diademata superposuit: unum Asiae: alterum Aegypti. Benignus autem & iustus existens: nec concupiscens aliena: sed & futura prouidens: recusare regnum decreuit: ne romanos offenderet: ideoque Antiochenos in contionem congregans: flectit eos ut demetrium susciperent: dicens eum nequaquam pro patre dolorem seruaturum: si bene mereret ab eis: doctorum autem in bonis & ducem se illi esse: nec se fallacibus negociis immiscere: sibi autem dicebat Aegypti regnum sufficere. Quae differens flectit Antiochenos demetrium suscipere. Alexandro uero cum magna militia uel apparatu ad Syriam a Cilicia profecto: terramque Antiochenorum praedante Ptolomeus cum genero contra eum duxit exercitum. nam iam filiam suam matrimoniali iure demetrio contradiderat: & uincens Alexandrum: ad Arabiam fugauit eum. Contigit autem in praelio: ut equus Ptolomei uocem elephantis audiens: Ptolomeum iactaret. Quod cum uidissent hostes: impetum super eum fecerunt: multisque uulneribus caput eius perforantes: ad periculum mortis eum adduxerunt. Sed custodes corporis eius rapientes eum liberauerunt: & ita per quattuor dies defectus iacuit: ut nec loqui nec intelligere potuisset. Alexandri uero caput arabum potentissimus Zabilus abscidens Ptolomeo transmisit. Qui die quinto reuiuatus a uulnerum dolore: suauem sibi rem summamque spectaculum Alexandri morte simul & capite uiuit: qui tamen paulo post uitam finiuit: pro alexandri morte gaudio summo completus. Regnauit ergo Asiae Alexander qui dictus est Balans annis quinque: sicut in aliis demonstratum est. Suscipiens uero principatum demetrius qui Nicanor appellabatur: fraudibus corrumpere coepit Ptolomei militiam oblitus: & quod focer eius & auxiliator fuisset: & affinis per connubium Cleopatrae. Quapropter milites Ptolomei ad alexandriam confugerunt: Elefantos autem demetrius comprehendit. Ionathas interea princeps sacerdotum ex omni Iudaea sibi milites congregans: arcem Hierosolymorum obsidebat: ubi custodia Macedonum: & transgressorum multitudo locata uidebatur. Et hi quidem contenebant Ionathan facientem machinamenta: confidentes loci munitionibus. Noctu uero quidam maliuoli iudaei exeuntes: uenerunt ad demetrium: arcis obsidionem nuntiantes. Qui nuncio incitatus: exercitum contra Ionathan ab antiochia eduxit. Cunque ad Ptolomeidem peruenisset: scripsit Ionathae praecipiens ad Ptolomeidem eum citius occurrere. Ionathas autem obsidionem quidem minime solueret decreuit: seniores uero populi. & sacerdotes congregans: & aurum & argentum & uestem: cum multitudine donorum deportans: ad demetrium usque peruenit. Quae cum obtulisset: iram eius molliuit: & honoratus firmum ab eo principatum sacerdotii suscepit: quae a regibus ante ipsum donatum possidebat: accusantibusque eum transfugis: Demetrius eis non credidit: sed & petenti quatenus pro omni Iudaea: uel tribus provinciis: Samaria: uel Ioppe: uel Galilea: trecenta tantum daret talenta pro omnibus his epistola ei praestitit: quae uerba huiusmodi continebat. Rex Demetrius Ionathae fratris: gentique Iudaeorum salutem. Exemplum epistolae quam Latheni cognato nostro scripsimus: transmimus uobis: ut eam noueritis. Rex demetrius Latheni patri salutem. Iudaeorum genti nobis amicae: nostraeque iussa seruanti: pro fide decreui dona praebere: & tres possessiones Afferema: Belselida: uel Ramathe: quae additae sunt Iudaeis de Samaria: & his attinentia: quantacunque ad immolantibus

Hierosolymorū regēs accipiebant ante me: uel quacūq; de fructu terræ: uel plantatis: omniaq; alia q̄ nostro competunt iuri: uel paludes salis uel pro coronis quæ nobis offerebantur eis concedo. & nihil extorqueatur ab his amodo & impostero. Cura igitur ut huius epistolæ fiat exemplar & detur Ionathæ: quatenus in nobili loco templi reponatur. Hæc scripta fuerant. Videns ergo Demetrius pacē nullumq; superesse periculum: nec belli timorem: soluit exercitū stipendiaq; eorū iminuit: & solis illis sumptus p̄bebat: qui cum eo a creta uel aliis insulis uenerant. Vnde odium uel inimicitiaē militum contra eū conflata sunt: quibus ipse quidē nihil p̄bebat: reges uero ante ipsum eis annonas etiā in pace subministrabant: ut eos in certaminibus si oporteret p̄ se fideles & pronos haberent: atq; paratissimos in re bellica & pacis cum omni haberent confidentia expetere.

De Tryphone Apameno: qui bellans contra Demetrium: Antiocho filio Alexandri tradidit principatum componens amicitias cum Ionatha. CAP. VIII.

Ntelligens itaq; odium militum circa Demetrium Alexandri quidam dux: Apamenus genere: Diodorus nomine: qui & Tryphon dicebatur: uenit ad Malchum arabē: qui filiū Alexandri Antiochum nutrierat: manifestansq; ei inimicitias exercitus quas cōtra Demetrium habebant dari sibi petebat Antiochum: nam regē eum facere: uel patrum principatum ei: se restituere dicebat. Qui primum resistebat: minime credens: post uero multo tēpore Tryphone petēte: uincitur Malchus: flexusq; uoluntate sua ē ad ea quæ Tryphon petebat. Princeps autē sacerdotum Ionathas capere uolēs arcē Hierosolymorū: & iudæos transfugas: uel impios omnesq; qui per totam prouinciā custodes erant: transmittētes ad demetrium legatos cum donis: rogabat ut de castellis iudæ custodes eiiceret. Cui rex non hæc tantum se p̄bere: sed etiam his maiora promittebat: post finem belli quod præ manibus habebat: petebat uero eum & auxilia transmittere: mandans qd exercitus suus ab eo recessisset. Tunc Ionathas tria milia militum eligens destinauit. Antiocheni uero Demetrium propter hæc quæ passi fuerant abhorrentes: & propter patrem eius: qui multa contra eos mala cōmiserat: tempus seruabant quo potuissent eum inuadere: uidentesq; auxilia uenisse Demetrio ab Ionatha: arbitratiq; qd multa congregaret auxilia nisi præcederent eum arma ceperunt: & circūstantes aulam obsidionis modo: coacto exercitu parati regem conabantur opprimere. Ille ergo uidens populum hostiliter se cum armis inuadere: colligens conductos & ab Ionatha transmissos iudæos: cum antiochenis configit: quorum uim non ferens uincitur. Vidētes autē iudæi sic antiochenos atrociter expugnantes: super palatii culmen ascenderunt: unde illos uulnerantes: ipsi quidē propter altitudinem tectorum minime ledebantur: illos uero telis prosternebant quæ de superioribus ad inferiora iactabant: & sic eos de proximis domibus repulerunt. Deinde igne supposito flamma totam ciuitatem ex lignis constructam tectorum spissitudinem deuorauit. Antiocheni uero nequaquam ualentes extinguere ignem: ad fugam conuersi sunt: & cum iudæi de tecto ad tectum desilirent: & ita eos persequerentur: admirabilem cōtiguit fieri antiochenis depulsionem. Rex autem ut uidit antiochēos filios suos: & uxores suas uelle saluare: quapropter & pugnam reliquisset: per angustas uias inuadit eos: & configens cum eis multos interfecit: ita ut cogeretur armis proiectis se demetrio tradere. Qui ueniam eis pro facinoribus concessit: seditionemque compefcuit. Donauit etiam iudæis partem prædæ. Causam item uictoriæ suæ factos eos professus: gratias agens Ionathæ ad Hierosolymam transmisit: laudans eum pro auxiliis destinatis. Post autem malivolus contra eum extitit: promissionesq; fraudauit: bellumq; minatus est: nisi cuncta redderet tributa: quæ iudæorum prioribus regibus Syriæ persoluebat. Et hæc fecisset: nisi Tryphon impetum eius prohibuisset: & apparatus eius contra Ionathan: erga suas uertisset curas. Reuersus enim Tryphon ex Arabia cum puero Antiocho: imponit ei quauis adolescenti diadema. Cūq; oēs milites transfissent ad eum: Demetrium deserentes: bellum cōtra Demetrium producit: & configens cum eo uictoriā obtinuit: & elephantos cum antiochenis ciuitate subiecit. Demetrius uero uictus ad Ciliciam recessit. Antiochus autē legatos ad Ionathan destinans & litteras: amicum eum sibi parauit: & principatum sacerdotii confirmauit & quatuor prouincias quæ terræ iudæorum additæ fuerant: insup & aurea uasa uel pocula: & purpuream uestē ei transmisit: hisq; oibus ei uti permisit: & fibulam auream ei donauit primumq; amicū suum uocauit. Simonē autem fratrem eius ducem super omnem militiam a regione Tyri usq; ad Aegyptum constituit. Ionathas ergo de donationibus Antiochi gauisus mittens ad eum: & ad Tryphonē legatos: amicum se eis processus ē: & pugnare cum eo contra Demetrium insinuans pro p̄mis laborum nō parua mala a Demetrio se esse perpeffum. Concedente igitur Antiocho a Syria uel Phœnice ut congregaret exercitum: quatenus cum ducibus demetrii confligeret statim ad ciuitates exiit. Quæ cum eum splendissime suscepissent: exercitum dare non distulerunt. Veniēs at ad Ascalonē ciuitatē: & munificēter cum donis sibi occurrētib; hos ipsos petebat: & unāquāq; humilis Syriæ ciuitatē a demetrio desistentē ad partes Antiochi trāsire: ac secum bellum p̄ducere pro ultione demetrii: ex his q̄ quondā in eis peccasset: esse dicens dignas occasiones p̄ quas hæc cogitare deberent. Cūq; flexisset ciuitates auxilium Antiocho mittere peruenit ad Gazā: sperans se & horū fidē ad Antiochum cōuertere. Multum uero præter quod sperauerat aliter Gazæos inuenit: qui durissima obiectiōe non eum suscipere nec demetrium relinquere decreuerunt. Quo dū Iona-

thas: concitatus esset: ad obsessionem eorū & afflictionem prouinciæ paratur. Nam partem militiæ circa Gazam disponens: cum reliqua ipse percurrens: cuncta prædabat uel incendebat. Quæ cum uisissent Gazæ: nullumque auxilium a demetrio sibi uenisse cōspicerent: & periculum p̄sens: adiutorium uero longe & incertū esse utrum ueniret. optimum eē decreuerunt: hunc dimittentes illi obedire. Faciētes igitur ad ionathā amicitias auxilia promiserunt. Hoīes. n. ante malorum peritiam utilitates non intelligunt suas sed cum in malis fuerint constituti: tunc mente percipiunt & agunt: quæ nihil illi facere debuerunt. Ionathas consentiēs eis de amicitis: tollensque obsides ad Hierosolymam trāsmisit ipse uero totam prouinciam percurrit usque ad damascum: dum demetrii duces audisset ad Cedessam cum multa manu uenisse. Cedessa inter Tyrum Galilæam consistit. Nam hoc desiderabāt duces demetrii: ut de Syria eum ad Galilæam traherent: putātes minime eū pati Galilæos sibi subiectos affligi. Cūque ionathas eis occurrisset: Symonē fratrem in iudæa ducē reliquit. Qui multū exercitum de prouincia congregans: Bethuram obsedebat: locum iudææ munitissimum: nam tenebat eam demetrii custodia: sicut & prius a nobis demonstratū est. Ut ergo aggerē cōposuisset Symonē uiderunt: & machinamēta constituisse: multaque usum industria contra Bethsuræ obsidionē: timuerunt custodes ne capto loco interirēt: & mittentes ad Symonē: petebant fidē accipere: ne quid ab eo pessimum paterentur. Qui cum fidē dedisset: illos quidē de ciuitate tulit: suamque custodiam ibi constituit Ionathas itaque exiēs a Galilæa ab aquis quæ Genisaron dicuntur: nam ibi sua castra posuerat: ad campum qui dicitur Alor peruenit: nesciēs illic hostes existere. Demetrii uero duces cū ante unū diem cognouissent contra se Ionathan uenire: insidias ei per montē collocauerunt: ipsique cū electis militibus in campo ei occurrerūt. Quos cū uidisset Ionathas ad pugnam paratos: hortabatur suos. Illi uero qui a demetrii ducibus per insidias erant locati: a retro iudæos inuadūt. Qui cum timerent ne in medio capti perirēt: ad fugam se dederūt. Et ibi quidē omnes reliquerunt ionathan: pauci uero cū eo numero quinquaginta remanserūt: & Mathathias Salomoni: & iudas calsi: qui duces erant totius exercitus. Hi audacter & isperate sup inimicos irruētēs: atrociter eos fugauerūt. Tūc uero milites ionathæ qui discesserant: ut uiderunt hostes ad fugam uersos congregati persequabantur eos & hoc fecerunt usque ad Cedessam: quo castra hostiū erant. Victor igitur ionathas in illa pugna refulsit: duo milia prosternēs inimicos: & ad Hierosolymā reuersus est. Qui cū uidisset oīa sibi dei prouidentia secundum suam accedere uoluntatē: legatos Romam destinauit: reuocare cupiēs olim cum gēte iudæorum amicitias celebratas: suisque legatis præcepit: ut redeūtes ab italia: per Spartiatis trāsirent: quos deberent ad memoriam amicitiae uel cognationis reducere. Qui cum Romam uenissent & ingressi ad senatum: mandata principis sacerdotum ionathæ dixissent: quod eos mitteret amicitias renouare: quæ prius per senatum de iudæorum amicitis fuissent statutæ: Senatus dedit eis reportandas epistolas ad omnes Asiæ reges: & magistratus ciuitatum: quatenus per eos illesi ad propria remearent. Reuertentes autem ad Spartiatis uenerunt: & epistolas ionathæ eis porrexerunt: cuius exemplum huiusmodi fuerat. Ionathas princeps sacerdotum gentis iudæorum: uel curia & collegium sacerdotū: præsidibus & senatui: & populo Lacedæmoniorum salutē. Si salus uobis publica uel priuata bene procedit: sic est ut uolumus: salui autem sumus & nos in prioribus tamen temporibus epistola nostro principi sacerdotum Oniæ a uestro rege Areo: & ab omni populo missa est de uestra simul & nostra cognatione: cuius exemplum subiacet epistolæ: quam quidem libenter suscipimus & populo & Areo fautores facti sumus: non egentis huius rei approbatione: quia per sacras nostras litteras hoc esse credimus. In initio ergo recognitionis non credidimus nos primi facere: ne præripere uideremur uestram gloriam: Multo uero transacto tempore: ex quo familiaritas communis extitit: in sacris & constitutis diebus deum pro uestra salute uel uictoria sacrificiis deprecamur: & cum multa nos circumstetissent bella per avaritiam uiciorum nec uobis nec aliis propinquis molestos nos esse decreuimus. Postquam autem hostes expugnauimus: legatos ad Romanos trāsmisimus. Numenium Antiochi: & antipatrum iasonis senatorio apud nos septos honore: quibus dedimus etiā ad uos epistolam: quatenus renouent uobiscum cognationem. Bene igitur facitis si & uos rescripseritis & mandaueritis siquid forsitan indigetis minime dubitantes: nos erga uestrum affectum impigros existere. Lacedæmonii uero libenter legatos suscipiunt: & componentes pacta cum eis de amicitis dimiserunt. Eodem tempore tres hæreses iudæorum fuerat: quæ de rebus humanis diuersa credebant: quarum una Pharisæa dicebatur: altera Sadducæa: tertia Essenorum. Igitur Pharisæi dicebant: fata non omnia: sed aliqua gubernare: altera uero quæ accidunt per se consistere: genus autem Essenorum omnia sub fato esse confirmat: & nihil esse: quod hominibus non illius decreto proueniat. Sadducæi fatum quidem nihil esse estimant: neque per eum humana concludi: sed omnia nostra supponunt potestati: bonorumque nos ipsos autores fatētur: & peiora per nostram elegerunt demeritam. Sed de his quidem certius in secundo historiae iudaicæ libro demonstrauimus. Demetrii autem duces cum uellent pugnam in qua uicti sunt restaurare: ampliores priori exercitu uires congregantes: contra ionathan uenerunt. Qui cum audisset hoc: citius eis ad Amathidem occurrit: neque tardare decreuit: usquequo ingrederentur iudæam: castraque disponens non longius ab hostibus quinquaginta stadiis mittit speculatores qui castra deberent hostium perscrutari. Cūque oīa enūciat

sent: & aliquos nocte cœpissent: qui aduersarios supuenturos indicabant: custodias extra disposuit: & exercitū p̄ totam noctē armatū habebat: præcepitq; ut forti animo essent: & si oporteret etiā nocte pugnaret: ne repentino ipetu turbarentur. Demetrii uero duces cū audissent ionathan cognouisse suum consiliū: perturbati q̄ inimici manifestati fuissent: nullomodo ualebant per insidias eos inuadere. ex eo q̄ se credebant non esse pares Ionathæ. Nam militibus fugam meditati sunt multaq; facientes incēdia discesserunt: ita ut hæc uidentes iudæi: putarent eos esse mansuros. Ionathas autē cum ad castra eorum mane uenisset: inuenit eā deserta. Cūq; intellexisset eos fugisse persequeretur: quos nullatenus ualuit comprehendere. Nam iam Eleutherū nocte fluuium trāsierant. Vnde reuersus ad arabiam: Nabutheos expugnabat: multamq; eorū p̄dam abigens: captiuosq; duces: peruenit ad damascum: ubi oīa illa reposuit. Per idem t̄ps̄ frater eius Symon oēm peragrās iudæam & Palæstinam: usq; ad ascalona muniuit castella. Quæ cum ædificiis & custodiis tuta fecisset: ad ioppē peruenit: & occupans eam: magnam introduxit ibi custodiam. Nam audierat ioppenses uelle ducibus Demetrii tradere ciuitatem. Hæc ergo postquā ionathas & Symon tractauerunt: ad Hierosolymam sunt reuersi. Cūq; omnem populum ad templum cōgregassent. suadebant muros Hierosolymorū refabricandos: & dirutā partem muri templi reconstruendam altisq; turribus muniendam: necnō & i media ciuitate alium ædificare murum: ut custodibus arcis alimētorum copia negaretur: insup̄ etiam castella quæ sunt in prouincia facerent tutiora uel fortiora. Cui dum & populus de bene proposito consensisset: ipse quidem mœnia ciuitatis ædificabat: Symonem uero misit prouinciam communire. Demetrius autem transiens ad Mesopotamiam peruenit. Quā cum uellet cū Babylone & superioribus prouinciis obtinere: ut exinde occasiones de toto acciperet imperio: tunc Græci uel macedoniam habitantes ut eis p̄p̄modū conuenirent legationē ad eum miserunt: promittentes ei subuenire si ad illos transiret: & tradere se: uel expugnare cum eo regem Parthorum Arsacē. Quaspe subito egreditur ad eos: ut si Parthos deuinceret: uiresq; resumeret: regē Tryphonē postea debellaret: lōgeq; eum a Syria pellet. Quē cum p̄no suscepissent aīo prouiciales: multos cōgregasset uiros: bellūq; & militiam oēm aduersus arfacen p̄duxisset ipse uiuus capitur. sicut alibi iā retulimus.

Quēadmodum Tryphon Demetrio a Parthis capto: contra scēdus fraudibus Ionathan cōprehendens interfecit. Fratremq; eius Symonem cui gens iudeorum principatum tradidit: fraudibus circumuenire uolens minime præualuit.

CAP. IX.

Tryphon autem cum mortem Demetrii cognouisset: perfidus Antiocho cœpit existere. Insidiabatur enim: qualiter eum interficiens: ipse regnam teneret. Impediabant uero impetum eius & uoluntatem amicitiaē ionathæ: quas cum antiocho habebat. Vnde primum Ionathan statuit occidere: & tunc aduersus antiochum accedere. Fraudibus ergo uel dolo cōgitans Ionathan consumere: ad Bethsuram ab antiochia uenit: quam græci Scitopolim appellant: ubi cum electis quadraginta millibus ei Ionathas occurrit: putans ad bellum eum uenisse. Tryphon uero cum ionathan uidisset ad pugnam paratum: donis eum pacauit: suisque ducibus ut ionathæ obedirent præcepit: per hæc fidem suam uolens confirmare cū etiamque suspicionem depellere: quatenus confidentem: & incautum: nihilque p̄udentem caperet: & persuasit ei ut exercitum dimitteret: quem frustra dicebat esse fatigatum ab eo nequaquam bello existente: & undique pacem rebus habentibus: sed tenere paucos & Ptolomaidem simul uenire supplicabat: nam tradere ei ciuitatem: & omnem prouinciaē moderationem: se uenisse profitebatur. Ionathas ergo nihil mali suspicatus: sed uera fide uel uoluntate Tryphonem hæc suadere credens exercitum dimisit: tria milia secum sola tenens. Ex quibus in Galilæa duo milia relinquens: cum mille tantum militibus ad Ptolomaidem tryphonem comitatus superuenit. Ut uero intrauit Ptolomaidem: portas statim ciues seruauerunt: secundum q̄ eis a tryphōe erat præceptum: & ionathan uiuū capientes: omnes qui cum eo erant interemerunt. Misit quoque tryphon ilico ad Galilæam: qui relictos duo milia interficerent. Sed hi cum fama perueniente captionem Ionathæ comperissent: antequam uenirent a Tryphone missi armis circumdati prouincia processerunt. Tunc satellites tryphonis cum uidissent eos pro anima decertare: nullam eis molestiam inferentes: ad tryphonem reuertuntur. Hierosolymitæ autem cum audissent Ionathan captum: & cum eo milites perisse: flebant illius interitum: & summa de ipso questio apud omnes fiebat: magnusque timor eos inuadens: contristabat ne eis uirtute uel prouidentia ionathæ priuatis: uicina gentes inimicæ: & propter ionathæ mortem iniquitate: contra se bellum constituerent: & ad mortis pericula perueniret: quæ sicut suspicabatur euenirent. Nam gentes mortem ionathæ cum audissent: contra iudæos bellare cœperunt tanq̄ indigentes duce. Tryphon ergo exercitum multum congregans: ad iudæam ascendere statuit: ut Hierosolymam debellaret. Symon autem uidens Hierosolymitas metuētes cœpit eos alloquio cōfirmare quatenus forti animo essent: nec pertimescerent Tryphone superueniente. Et conuocans in templo populum alacriorem eum suis uerbis effecit: hinc allocutionis initium sumens. Pro uestra inquit libertate o uiri iudæi me dudum cum patre uel fratribus mori paratum: quis ignoret. Siquidem exempla mihi plurima non desunt: Mori enim pro legibus uel patria religione nostram fami-

nam nullus timor inuadit: qui hanc uoluntatem ab anima nostra possit eiicere: sed introducat magis desiderium uitæ: uel gloriæ. Quapropter non uti indigentes duce magno qui laborare: uel pati pro uobis recusat: sequi mini me pro animo ubicumque perduxero: nec enim melior meis fratribus existo ut meæ peccata animæ: neque peior: ut quod illis uisum est optimum: pro patriis interfecti legibus: uel pro dei religione deuiem: sed in quibus me oportet proprium illis fratrem ostendere: in his me demonstrabo consimilem. Confido enim in deo ultionem ab inimicis expetere: uosque omnes cum uxoribus uel filiis ab eorum uolentia liberare: templumque incolume cum dei auxilio reseruare. Nam uideo gentes contempisse uos: tanquam ducem non habentes bellaque præparasse. Cum hæc Symon uerba ad plebem fecisset: confestim depulso populus animis metu audaciam sumpsit desperansque ad spem bonam repente mutatus est: & unanimiter exclamauit nutu dei esse Symonem ducem & iudæ uel ionathæ fratrem principatum tenere dignum: se quoque omnibus eius præceptis obsecuturum promittens: ducis ei contulit dignitatem. Tunc Symon congregans oēs sui exercitus belatores festinauit ciuitatis muros reconstruere: turribusque altis & fortibus eam munire. Destinauit et ionathan quendam amicū suum: filium Abfalomicum militibus ad ioppē: imperās habitatores eius eiicere: nam timebat ne ciuitatē traderent tryphonis: ipse uero Hierosolymam tuebatur. Tryphon autem exiens ab Ptolomaide cum multo exercitu ad iudæam uenit: ionathan ligatum ducens. Cui Symon occurrit ad Iadā ciuitatē: quæ super montem iacet: unde etiam Iudææ campi patefcunt. Cum uero Tryphon a iudæis audisset: ducē Symonem constitutum: direxit ad eum: fraudibus uel dolo cupiens hunc quoque circumuenire: iubetque ei si uellet fratrem Ionathan redimere: ut mitteret argenti talenta centum: duosque filios Ionathæ quatenus fides illi haberetur post dimissionem: ne iudæam in sua ditioe redigeret: quia & tunc non pro alia re: nisi pro debito uestigalium eum se ligasse confixerat. Tum Symon intelligens artē Tryphonis: quia si & argētum mitteret: ille tamen fratrem eius minime laxaret: sed & filios eius hosti tradi frustra cognoscens: tamen territus ne a populo accusaretur: se causam fraternæ necis extitisse: quæ non pecunias: nec filios pro ipso contraderet: colligens exercitum mandata tryphonis indicauit dicens: quæ dolo uel insidiis plena sint: tamen optabilius esse pecunias: sed & filios eius transmittere: quæ propositis a Tryphone non obediens: putaretur non uelle fratrem absolui: inuitoque cum suis Symon tractatu: filios ionathæ pecuniasque transmisit. Quas Tryphon cum accepisset: nec fidem seruare: nec ionathan absoluere uoluit: sed mox exercitum colligens: ad propria remeauit: ordinatoque itinere per idumæam ad Hierosolymam ascendere cupiens: uenit ad Doram ciuitatē idumææ. Præcedebat uero cum exercitu Symon: castra contra eum semper disponēs. Quod cognoscentes hii qui in arce erant Hierosolymitana ad Tryphonem dirigunt: rogātes eum ad se ocius properare: quatenus alimenta eis præberet. Ille ergo per noctem illam equitatum parauit quasi Hierosolymam ascensurus sed niue uehementi ea nocte cadente: iter inuium reperit equis uel pedibus suis. Qua causa obstante: nequiuit ab Hierosolymam Tryphon ascendere: sed reuertēs ad Ciriē & prope Galaditidē ingressus: ionathan ibi perimi & sepeliri iussit: & ita ad antiochiam peruenit. Symon autē ab Iasca ciuitate transferens ossa fratris sepeliit in patria sua: luctum maximum omnini super eum populo faciente. Tunc Symon ingens mausoleum fabricans: patri suo: fratribusque sepulturam ex albo & polito lapide construxit: opus mirabile: conspicuumque faciens: cuius quæ portam undique colonis sustentantibus ex uno lapide uisu mirabilem statuit: insuper pyramidas septem parentibus: uel unicuique germanorum singulas superposuit: magnitudine uel decore lucentes: quæ hæctenus seruantur. De sepultura quidem ionathæ: & de ædificatione monumētorum: hoc studiū Symonis agnouimus. Defunctus ergo est ionathas: principatū agens sacerdotis: perque annos quatuor gentē continuit iudæorum. Et de labore quidem mortis eius in mutuis documentis: publicisque monumentis primi anni Symonis benefactoris: & iudæorum principis scriptum est. Itaque iudei sceleriter aduersarios uicinos superauerunt: cum Symon Gazaram ciuitatem: uel ioppē: uel lamniam deuestaret: arcemque Hierosolymorum deponeret: ne forte inimicis refugium esset unde percurrentes ledere eos possent. Quod cum fecisset: optimum & utile putauit etiam montem super quē arx cōstituta erat destruere. Quo multitudo cūctique ingressi: montē destruebant: & nec die de nocte cessantes per tres annos: deposuerunt eum ad solum: campumque planissimum fecerunt: ita ut eminentius templum excelleret: arce uel monte depositis. Ea quæ temporibus Symonis gesta sunt: hunc continet modum.

Quomodo Tryphon occiso ionathæ: perfidus existens Antiocho Alexandri filio: qui Theos nominabatur: ipsum interemit: & obtinuit principatum eius: cuius insolentiā declinans exercitus contulit se ad Cleopatram uxorem Demetrii: quæ uiduata morte eius: fratrem ipsius Antiochum qui pius dicebatur: ad nuptias suas & ad imperium inuitabat. CAP. X.

ost captiuitatē demetrii: nō multo post Alexāder filium Antiochum quæ Theos nominabatur Tryphon interemit tutor eius quæro impii eius anō: aicos at & familiares suos ad milites transmisit: & multas dare pecūias pollicet: si eū regē ordinaret. Nā demetriū a prius captū nūciabat teneri. Item uero ei Antiochū si principatū optaret: multa pessima eis facturū eē dicebat: dū pditionē eorū ulcisceret. Qui cū spasset affluentiā pecūiarū: sub regno try

phonis frui: principē eum constituunt. Tryphon ergo ut regni insignia suscepit: cōtinuo nequitiam suā patefecit: & inoruit oibus: q̄a q̄ priuatus humiliter multitudini obseq̄batur: non hoc uoluntate bona: sed impossibilitate faciebat. Postq̄ uero regnū adeptus ē: exuens se simulationē uerus Tryphō apparuit: ccepitq̄ potius extraneos q̄ clientes diligere. Pro q̄ re exercitus eius recedens ab eo ad cleopatram Demetrii uxore contulit se: q̄ tunc in seleucia cū filiis erat conclusa. Errantē uero fratrem Demetrii Antiochum: qui Sother dicebatur: nullaq̄ ciuitate eum admittente Tryphonis timore: mittit Cleopatra: ad suas eum nuptias: & ad imperium inuitans. Quem ad hoc inuitauit sua dentibus amicis: & timore uolentibus Tryphoni ciuitatem seleuciam aperire.

Quomodo Antiochus cognomēto Pius: potitus nuptiis Cleopatræ uxoris fratris sui Demetrii & crescens indies: exercitum p̄duxit aduersus Tryphonem: quem obsidens in Dora castello: accepit auxilium & solatiū a Simone principe sacerdotū & de morte Tryphonis. CAP. XI.

Cumq̄ intrasset Seleuciam Antiochus: & fortitudo eius p̄ singulos dies cresceret: exiit pugnaturus contra tryphonē. Quem uincēs: a superiore Syria repulit ad phœnicem: & in Dorā castello munito cōclusum obsidebat: mittitq̄ ad Simonē principem sacerdotū Iudæorū legatos pro amicitias uel auxiliis. Qui cū libenter petitionē suscepisset: pecunias multas cū alimentis: militibus doram obsidētibus large p̄buit: ut antiochus eum inter necessarios amicos pauco tpe pateretur. Nam Tryphon dum a castello dora ad apamiam fugeret: captus in ea conclusionē peremptus est: tertio sui regni anno.

Quēadmodum Tryphone interēpto: Antiochus oblitus beneficioꝝ Symonis Cendebeū cum exercitu misit ad expugnandū eum: quē tamen Symon pugnans fortiter deuicit. CAP. XII.

Sed Antiochus auaritia uel prauitate sua Symonis obliuionē una cū ministratis pecuniis & alimētis cōcepit: uiresq̄ militares cuidā Cendebeo amico tradēs: ad dep̄cationē Iudææ captiuitatēq̄ Symonis misit. Sed cū Symon audisset Antiochi p̄uaricationem licet senex esset: tamē eo q̄ nihil ab Antiocho iustum fieri uidebat: cōcitatū ad audaciam sup̄ ætatē suam iuuenilē fortitudinē accepit: & disposuit quidē filios cū bellicosissimā pte militū ipse uero per aliam ptem militū cum reliquis uiribus prexit ad bellum: multosq̄ in ualibus montiū ad insidias locabat: nullusq̄ conatus eius euasit: sed oēm hostium uincēs exercitum: in pace reliquā uitam agebat. Nā & ipse cum Romanis de auxiliis composuerat.

Quod a genero Ptolomæi in conuiuio dolo perēptus est Symon. Ptolomeus autē uinciens uxorem: & duos filios eius: principatum ipse tenere conatus est. CAP. XIII.

Igitur annis octo principatū sacerdotii Iudæoꝝ regēs: moritur in conuiuio p̄ insidias Ptolomæi generi: & uxore eius cū duobus filiis capiēs: & uinctos habens: misit: ut tertium Ioānem qui & Hyrcāus uocabatur: apphenderet. Quod cū sensisset iuuenis: euasit periculum: & ad ciuitatē festinauit: confidens de populo p̄ patris sui beneficia: Ptolomeiq̄ odium. Properantē uero per aliam portā Ptolomeum intrare: populus expulit: nam Hyrcanū receperat. Hinc Ptolomeus ad aliquod castellū noīe Dagō in Hierico discessit.

Ut nouissimus filiorū Symonis Hyrcanus ducatum accipiēs: obsedit multo tempore Ptolomeū in castello quod Dagon uocatur. CAP. XIII.

Accipiēs autē paternum principatum Hyrcanus deum hostiis placauit: & ira cōtra Ptolomei militiā produxit exercitum. Et cū ad locum peruenisset: in aliis oibus hostē circumueniens p̄ualebat: uincebatur tamē matris & fratrum amore: quos sup̄ murum Ptolomæus trahens in conspectu eius torquebat: & p̄cipitare minabatur si non ab obsidione discederet. Hyrcanus autē quantum remitteret de obsidionis industria: tantū carissimis putabat offerre subsidia: nedum male paterent: eius crudelitati reputaretur. Mater autem protendens manus p̄tebat: ne p̄ eos differret: sed multo magis ip̄etu castellum inuaderet: inimicoq̄ suæ pt̄ati subactō: pro carissimorū tormētis rederet retributionē: sibi quoq̄ extimans hoc esse utilimum si p̄ suam mortē hostes atrocius deperirēt. Hyrcanū ergo petitionibus matris incēsū castellum capiendi furor tenebat. Rursus uero cū uidisset matrē cedi uel dissipari soluebatur: & pro ingestis matri tormētis: impetum deponebat obsidionis: taliq̄ necessitate obsidiōis protractus septimū annum expleuit: in quo sp̄ Iudæi uacant. Nam per septem hunc obseruant: sicut in septimis diebus. Quapropter Ptolomeus a bello solutus: occidit matrē & fratres Hyrcani: & fugit ad Zenonem qui Cotilas appellabatur: in Philadelphiā tyrānidem exercentem.

Quēadmodum Antiochus exercitum ducens contra Hyrcanū: castra soluit: accipiens ab Hyrcano talenta trecenta: & amicitias cum eo composuit. CAP. XV.

Antiochus autē in festus Symoni de interitu sui exercitus: contra Iudæam accessit quarto āno sui imperii: primo uero Hyrcani olypiade cētēesima sexagesima secūda. Cūq̄ de uastasset: puinciā: Hyrcanū in ciuitate iclūst. quā septē aciebus circūdedit: nihil tamen p̄ficiēbat: p̄ murorū munimina: & p̄ obsessorū uirtutē: necnō & aquarū inopiā: quā p̄ siccitatē domabat. In pte uero planissima turres statuit celsiores: numero cētū tres: tecta unaquaq̄ habēte sup̄ quas militares ordines disposuit: multosq̄ quotidie labores cōgressus iſe

rebat: fossamq; latam & altissimā construens: muros ciuitatis deposuit. Iudæi ergo multas incursio-
nes cōtra moliebantur: & siquē incautos aduersarios iuenissent: pessime eos cōtereabant si uero p̄sen-
sisse eos cognoscerent: in oculis rediebant. Vt uero noxiam multitudinem intra ciuitatē Hyrcanus ac-
tendit consumēdis citius necessariis: nihilq; populo prodesse conspexit in utilem eius partem fecer-
nens foras ciuitatē emisit: quæ uero bellicosa & fortis erat: hanc tantum retinuit. Antiochus autem
proiectos egredi uetabat. Qui dum inter muros errarent: seuisissimis tormentis miserabiliter aias exa-
labant. Cum uero festi dies tabernaculog; uenissent miserati eos intra ciuitatē denuo receperunt.
Hyrcanus itaq; ad Antiochum legatos direxit: petens inducias septem dierum: pp̄ festiuitatem deiq;
supplicationē. Qui cum audisset: respondit legatis. Immolate. Nec non ēt ad sacrificium magnificē-
tissimum destinauit taurum: cornibus inauratis & pocula plena oibus aromatis aurea uel argen-
tea: quod sacrificium adductū susceperunt: qui ante portas stabant & ad templum duxerunt. Antio-
chus autē iste exercitui melius Antiocho Epiphanae claruit: nā ille capiens ciuitatē: porcos sup̄ arā
imolauerat: & ius carniū p̄ totum tēplum sparserat: etiam leges Iudæorū: paternamq; religionē con-
fuderat: pp̄ quæ gens rebellauit: & minime recōciliari passa est: hunc uero Antiochum pp̄ pietatem
religionis: oēs p̄m uocauerunt: laudantq; modestiā eius. Hyrcanus etiam aduertens studium ip-
sius erga deū: petiuit eum ut patriam eis cōuersionē restitueret: Qui cum refusasset pessimum con-
siliū: suadentium gentē capere legibus dissonantē: ad oēm pietatem flexus: legatis respondit: si tra-
derēt arma: partēq; tributog; Ioppe aliarumq; ciuitatū circa Iudæam existētiū soluerēt: & custodias
in ciuitate susceperunt: cōfirmans pactū: finiret bellum. Iudæi uero oīa p̄ferre præter custodiam con-
sentiebant: quā non pp̄ aliud nisi pro dissimili cōuersione recusabant: pro custodia tamē obsides
dare profitebantur: & talēta argenti: quingēta: ex quibus statim trecēta cum obsidibus obtulerunt:
inter quos erat & frater Hyrcani. Quæ cum suscepisset rex Antiochus & coram ciuitatis deposuisset
obsidionem soluens discessit. Hyrcanus uero sepulchrum Dauid aperiens: qui multo ditior quon-
dam regibus fuit: tria milia talēta pecuniarum exinde prulit: ex quibus primus Iudæorum cepit pe-
grinos alere. Composuit etiam cū Antiocho amicitias suscipiēsq; eum intra ciuitatē: munificenter
habundēq; militibus oīa necessaria ministrabat. Cūq; exercitum Antiochus cōtra Parthos duceret:
cum eo Hyrcanus egressus est. De his est testis Nicolaus Damascenus: sic in historia docēs. Trophæ-
um sistens. Antiochus iusta fluuiū Lycum: ubi uicerat Indathim Parthorum ducem: ibi duobus die-
bus remoratus est: petente Hyrcano Iudæo: pp̄ aliquam patriam Iudæog; celebrationē: in qua non
erat legitimum eos proficisci. Et quidē hæc non est mentitus. Nam quinquagesima festiuitas post
sabbatum instabat: in qua minime licet nobis uel in sabbatis uel in festo die uia conficere. Tunc n.
Antiochus cū Arsace Parthorum rege confingens: & multum perdens exercitū interiit. In regno at
Syriæ frater eius Demetrius succedit: Arsace eū a captiuitate soluēte eo tpe quo Antiochus Partho-
rum terram ingressus est: sicut prius demonstratum est.

De Hyrcani militia post mortem Antiochi apud Parthos defuncti cōtra Syriam: & q; multas po-
tentes ciuitates obtinuit. CAP. XVI.

Hyrchanus uero Antiochi morte cognita: statim ad Syriæ ciuitates expeditionē p̄uic arbi-
tratus ip̄aratas eas & desertas pugnationibus defensoribusq; iuenire: qd̄ ēt eueit. Nā Me-
dabam cū multum exercitus eius laborasset: nexto mēse capis: post ēt Samogam: uel il-
las quæ uicinæ fuerūt: necnō etiam Sicimā: Garizim: gentēq; Cutheorū q̄ tēplum ad i-
ficatum ad similitudinē Hierosolymitani possidebat: quod Alexandri mandato Sana-
ballath dux cōdidit: pp̄ Manassē suum generū: fratrem Iaddo principis sacerdotum: sicut superius in-
timauimus. Contrigit uero tēplum hoc d̄ rui post ānos ducētos. Hyrcanus ergo ciuitates idumææ
Aboracum: Marissam: cunctosq; cum domuisset idumæos pmisit eis prouinciam habitare: si circūci-
derentur: legibusq; iudaicis uterentur. Qui desiderio patriæ terræ circūcisionem & aliam conuersa-
tionē Iudæog; prætulērunt: ideoq; ex illo tpe ceperunt esse Iudæi. Quo facto: Hyrcanus princeps
sacerdotum societatem romanog; renouare cupiēs legationē ad ipsos direxit. Cūq; senatus scripta
eius suscepisset: cōposuit amicitias hoc modo. Fannius Marci filius: consul senatū oēm octauo idus
februarias: in cāpū iussit cōuenire: p̄sente Lucio Manlio: Lucii Mentinii filio: & Gaio Sempronio
Falernæ filio: pp̄ hoc quod legati Iudæog; petiuerūt: Symon filius Dosithei: & Apollonius Alexan-
dri: & diodorus Iasonis: uiri optimi a populo Iudæog; destinati: de societate uel auxiliis exhibendis
quā cum romanis de publicis rebus habuerunt ut Ioppe: & Portus: & zora uel fontes: & ciuitates: in
super & uillas quas Antiochus pugnans contra senatuscōsultum tenuit restituant: & quatenus nec
regii milites p̄ terram eorū cum subiecti sint transeant ut etiam illa q̄ per Antiochum gesta sunt: cō-
tra senatuscōsultrū censeant: & legatos mittant: quatenus recipiant quæ ab Antiocho ablata sunt: &
prouinciā æstimēt uastatam: utq; eis ad reges & populos liberos litteræ darentur: quatenus ad pro-
p̄riam domum illesi reuerterentur. Placuit igitur amicitias & auxilia cum hominibus bonis: & a
bono populo uel amico transmissis esse renouandas. De rebus autem ablatiis responderunt con-
sulares: cum a suis negociis senatus uacauerit: festinabit impostero nullam in eos iniquitatē ab ali-
quo fieri: decernentes dare cōsulem Fannium publicas pecunias expendēdas: dum ad patriā remea-

rēt. Et Fannius quidem legatos iudæorū remittit: pecunias publicas eis p̄stans ex senatusconsulto: p̄ quod debuissent cum tutela ad suā redire patriā. In his quidē princeps sacerdotum Hyrcanus erat. Interea rex Demetrius cum exercitū aduersus Hyrcanū colligeret: nec t̄ps ei: nec occasio data est: cū milites: & Syri malitiā eius abhorrent: & per legationem peterent Ptolomeum Fisconem cognominatum: quatenus de genere Seleuci transmitteret eis: qui deberet accipere p̄cipatum. Ptolomeus autē cum Alexandro Zebēna exercitum mittens: pugnaq; cōmissa Demetrius superatur. Qui dū fugeret ad Cleopatram suam uxore in Ptolomaida: ab ea non susceptus: tyrum recedens: tētus multaq; passus ab inimicis: interiit.

De amicitia alexandri Zabine cognomine cū Hyrcano: & quō deuictus ab Hyrcano Antiochus cizycenus amisit iudæā: & de foelicitate uel pace iudæorū Hyrcano principatū agente. CAP. XVII.

Alexander autē regnum accipiēs: & amicitia cum Hyrcano principe sacerdotū componens: interiecto tandem tpe: expugnatus ab Antiocho filio Demetrii Crispi noīe occiditur. Cūq; Antiochus imperiū Syriæ tenuisset: cōtra iudæam exercitū destinare timuit. Audiens uero germanū suum & ipsum noīe Antiochum ex eadē matre p̄genitum multas uires cōtra se a Cizyco cōgregasse: eū intra puinciā statuit expectare: quatenus obuius incursionibus fratris Antiochi resisteret: qui cizycenus dicebat: q̄ in illa ciuitate nutritus esset: filius autē fuerat Antiochi qui soter nūcupabat: & uitam bello parthico terminarat. Hic etiam frater erat Demetrii Crispi patris. Contigit uero ambos fratres unā uxore Cleopatram duxisse quemadmodum & alibi retulimus. Cizycenus autē Antiochus ad Syriā perueniens: diu cum fratre bella commisit. Interim Hyrcanus omni tēpore illo pace fruebatur. Nam & ipse post mortē Antiochi a macedonibus destitit: dum neq; ut amicus: uel subiectus aliquid eis p̄buisset. Cuius res abunde creuerunt t̄pibus Alexandri Zebēnei: & magis tunc quando hi fratres contra se pugnabant. Nam dum bello occupati fuissent: Hyrcanus Iudæam cū licentia possidebat: multaq; pecuniarum sūmam collegit: amboq; inter se dimicantes contēnens: expeditionē contra Samariam ciuitatē ualde munitam p̄duxit: de qua suo loco referā: qualiter ab herode sit cōdita: & sebastē noīata. Accedēs igitur ad eā studiose obsidebat: memor malorū quæ Samaritæ cōtra Mariffenos colonos & auxiliares iudæorum cōmiserunt: obediētes Syrorum regibus. Cum ergo mœnia undiq; circūdedisset: duplici muro cincta stadiis octoginta: filios suos obsidioni p̄posuit: Antiogonū & Aristobulū. Quibus iminentibus in tantā necessitatē famis Samaritæ inciderunt: ut ēt illicita t̄gerent: & uocarent adiutorem Antiochum cizycenum. Qui statim ueniēs ad defensionem: uincit ab Aristobolo: fugatusq; a fratribus: usq; ad Scitopolī currens euasit periculū. Hi rursus ad Samarias reuersi: concludunt eos intra murū: ut secundo necessitate coacti Samaritæ: adiutore uocarent Antiochum: qui dum a Ptolomeo Lathiro sex milia uiros petisset quos Ptolomeus inuita matre direxit: nam necdum a principatu eum expulerat: primum p̄datorio modo inuadit Hyrcani puinciā cum ægyptiis: non audies apte pugnam cōmittere. Nam uires suas sciebat impares: sed sperans populatione & terræ cogere Hyrcanū a Samariæ obsidione recedere. Cūq; multos milites p̄deret insidiis circūuētos discessit ad Tripolim: Callimādro & Epicrati bellum iudaicū cōmittens. Callimander ergo aduersariis fugam simulantibus: & post reuersis statim consumitur: Epicratis autē manifeste pecuniis seductus: Scitopolī cum uicinis locis prodidit Iudæis: Samariæ uero obsidione soluere non potuit. Igitur Hyrcanus sub anni conclusionē capiēns ciuitatē: non hoc solo cōtentus est: sed totam deleuit Samariam. Nam sic eam uertit: ut uallum magis quā ciuitatē fuisse illic quisq; iudicaret. Mirabile tamē aliquid de p̄cipe sacerdotū Hyrcano dicitur: quēadmodum ei deus locutus ē. Nam referūt illo die quo filii eius cū cizyceno cōfluerant: dū ipse in tēplo solus sacerdos adoleret thura: audisse uocem q̄ filii eius uincerent Antiochum. Qui cū a tēplo processisset: hoc oī populo manifestū fecit: qd̄ ita cōstāter euenit. Hyrcanus quidē in his degebat. Per idē uero t̄ps nō solum Hierosolymorum iudæi: sed & puinciāles & Alexandriā habitantes: & Aegyptum: & cyprum foelicitate agebant. Nam Cleopatra regina cōtra filium Ptolomeū Lathirum seditionē mouens: ordinauit duces Chelchiā & Ananiam filios Oniæ: quē superius retulimus tēplum ædificasse in terra Heliopolitana ad similitudinē sacrarii Hierosolymorū. Cleopatra tamē cum audisset his exercitū: sine sn̄ia eorum nihil tractabat: sicut testatus est Strabon Cappadocus: ita dicens. Nam plures & qui cū eis descenderunt: & quos postea Cleopatra mittebat: in Cypro statim ad Ptolomeū transiebant: soli uero Iudæi qui Oniæ dicebantur apud Cleopatram permansere reginam: p̄ Chelchiā & Ananiam. Hæc Strabon differuit. Hyrcano autē inuidiam mouit apud iudæos foelicitas: magis autem Pharisæi. Nam mala eum uolebant pati: qui tantum apud populum ualebant: ut siquid contra regē & principem sacerdotum dixissent: facile crederetur. Discipulus tamē & Hyrcanus fuerat: & nimis ab eis diligebatur. Sed cum eos ad conuiuū uocaret: & amicabiliter pasceret: nimisq; delectari uidisset: dicere cœpit. Scitis me uelle iusta oīa agere: per quæ deo & uobis placeam. Rogo autē: siquid me peccantem uideritis & recta uia deuiantē: reuocate atq; corrigite. Qui dum ei testimonium p̄berent: omni uirtute ornatum esse lætatus est. Tum unus ex accubentibus: Eleazarus noīe maliuolus: & seditionibus gaudens quoniā inquit dixisti: te uelle ueritatē cognoscere: uis iustus esse: depone principatum sacerdotii: & tantum

sufficiat tibi populi regere magistratum. Hyrcano uero causam consulente: quapropter deponeret principatum: quoniam inquit audiimus a senioribus captiuam fuisse matrem tuam sub Antiocho Epiphane: quod falsum fuerat. Contra quae irritatus Hyrcanus: oesque pharisaei ualde indignabantur. Tunc Ionathas quidam de Saduceorum haeresi: quae contraria Pharisaeis existit: ualde Hyrcano amicus dicebat: scientibus omnibus Pharisaeis Eleazarum blasphemiam fecisse & hoc manifestum illi fieri posse si requireret illos: qua dignus esset poena pro uerborum qualitate multari. Cumque Hyrcanus Pharisaeos interrogasset: qua iudicarent eum poena meriti: non enim credo inquit cum uestra sententia factam iniuriam: tunc illi cum eum honorari uellent: dicebant ad mensuram poenae plagas & uincula sufficere: nam non uidebatur digna contumelia morte multari: & quia molesti sunt naturaliter ad tormenta Pharisaei ualde contristabatur: unde illorum sententiam maledictiones Eleazarum putabat sibi fecisse. Incitator uero ire eius Ionathas flexit eum: relictis pharisaeis: ad Saduceorum partem transire: ut & leges ab eis populo dispositas solueret: custodesque eorum puniret. Unde summum ei uel filiis odium a multitudine concitatum est. Sed de his quidem iterum differemus. Nunc autem uolo demonstrare: quas leges populo patrum successione tradidissent Pharisaei: quae non sunt inter Moysaicas leges conscriptae: ideoque Saduceorum gens has expulit: dicens illas debere tenere leges quae conscriptae sunt: illas uero quae a patribus traditae fuissent minime custodiri. Et de his multa questio: uel altercationes maxime fiebant: & Saduceos copiosi uel diuites sequebantur: populares uero non eis obsequabantur: sed Pharisaeos unanimiter adiuuabant. De his tamen duabus haeresibus atque effenorum in secundo uolumine iudaicae historiae differuimus. Hyrcanus autem post seditionem sedatam feliciter uixit: & principatum optime rexit annis trigintauno: defunctusque reliquit filios quinque: qui maxime his tribus rebus dignus a deo iudicatus est: magistratu populi principatu sacerdotii: & praedicatione prophetiae. Nam deus cum eo erat: & futurorum praesentiam ei donauit ita enim cognoscebat & praedicabat: ut etiam duobus filiis praediceret: quod rerum domini non diutius permanerent. Quorum interitum opere praecium est narrare: quatenus sentiamus: quantum indigni felicitate patris fuissent.

Quod defuncto Hyrcano: filius eius Aristobulus suscipiens principatum: primus sibi diadema imposuit: fratribus suis praeter Antigonum in uincula coniectis: qui etiam matrem suam uinculis & penuria consumens: ipsum quoque Antigonum fratrem suum quem consortem regni habebat accusacionibus inuidorum alienatus ab eo iussit interfici. CAP. XVIII.

Defuncto enim patre: maior Aristobulus magistratum ad regiam dignitatem transferre decreuit: primusque sibi diadema imposuit: post quadringentos octoginta & unum annos: & tres menses: ex quo de captiuitate Babylonica populus liberatus ad propria remeauit. Amans autem fratrem suum secundum Antigonum: simili dignitate eum ordinauit: alios uero uinculis tenebat astrictos: inclusit etiam & matrem pro magistratu alteri cantem: nam illam Hyrcanus dominam esse reliquerat: qui ad tantam crudelitatem perductus est: ut uinculis eam penuriaque consumeret: in super addidit matri etiam Antigonum quem amare uidebatur: & communis regni habere consortem: accusacionibus alienatus ab eo: quibus primum quidem non credebatur: aliqua amore non admittente aliqua uero per inuidiam arbitratus dicta. Sed cum Antigonus clarus ab expeditione redisset: tempore quo festiuitate tabernaculorum deo celebrant: contigit Aristobulum quidem morbo teneri. Tum Antigonus agens dies festos ad templum ascendit: ualde splendidissime ornatus cum suis armatis: & multum pro salute fratris orauit. Maliuoli uero cupientes eorum separare concordiam: occasione se coepisse pompam Antigoni putauerunt: & uictoriam eius coram rege: pompamque maliuole dilatabant: quo modo in celebratione tabernaculorum sublimis apparuit: ut non haec a priuato fieri uiderentur: sed regiae munificentiae ostentatio crederetur: eumque cum multitudine militum uenturum ad fratris interitum nunciabant. Aristobulus autem cum his accusacionibus inuitus credidisset: timens ne in fratris suspicionem incideret: simulque suam custodiam curas: disponit custodes sui corporis: in subterraneo uel tenebroso loco. Iacebat autem ipse in turri quae Antoniana dicebatur: & praecipit ut inermem occiderent nullum fratrem autem Antigonum si armatus intraret interficerent: mandauitque Antigono: ut sine armis ueniret. Regina uero inuidatoribus Antigoni persuasit mandata portanti contradicere: quia frater tuus inquit audiens construxisse te arma: ornatumque bellicum: petit ut ingrediaris cum armis: quatenus uideat eorum facturam. Quo nuncio Antigonus nihil arbitratus dolosum: sed confidens de fratris affectu: sicut erat armatus ad Aristobulum ingreditur ut armorum demonstraret ornatum. Cumque ad turrem quae Stratosis dicitur peruenisset: ab eis qui in tenebroso loco fuerant collocati prosternitur. Cuius mors ostendit: nihil inuidia: nihil accusacione ualidius neque magis aliud secernit fide: seu naturale familiaritatem quam istae passionis. Admirari potest quilibet & Iudam Essem genere: qui nunquam in his quae praedixit mentitus est. Nam hic cum uidisset Antigonum per templum transire clamauit sociis suis & notis: qui gratiam praedicendi futurae doctrinae eius obseruabant. Melius est mihi inquit mori: quam si mortem fuero mentitus Antigoni: quem hodie uideo periturum in turri Stratosis. Locus uero stadiis sexcentis distabat: ubi eum praedixit interfici. Diei quae plurima pars transierat: ut et dubitare uaticinatione uideres. Cumque haec dixisset: tristis esset: nunciat ei Antigonum esse de

functum in subterraneo. Nam & ipsa turris Stratonis dicebatur: eodem nomine quo maritima Cæsarea nuncupatur. Igitur uatem hoc perturbauit. Aristobulum autem fraternalis cedis pnia flectusq; possedit: necnon etiam ægritudo mentem eius celeri dolore peruasit: & itollerabilem passionem corruptis uisceribus sustinebat: copiam quoq; sanguinis euomebat. Quod dum puer aliquis portaret: lapsus est in loco quo maculæ sanguinis adhuc antgoni permanebant: ut arbitror de prouidentia disponente. Quo facto: clamor uidentium fufum sanguinem eleuatus est: dum existimarent hoc puerum sponte fecisse. Clamorem uero cum Aristobulus audisset: causamq; requisisset tacentibus amplius minabatur discere uolens clamoris causam: homines enim suspicantur in his quæ tacetur: & semper esse peiora putant. Ut uero cogenti & interminanti ueritatem aperuerunt: confunditur eius mēs: percussa conscientia sua: gemensq; cum lachrymis ex alto pectore dixit. Nūquit latere deum potui in tam impiis & crudelibus factis: ut non scelere fraternalis cedis ueloci pœna consumerer. Usquequo improbum corpus prohibes animam ad umbras fratris & matris accedere. Cur non eam celeriter reddis: sed paulatim libo sanguinem interreptis. Quæ cum dixisset: moritur regni suo primo anno qui etiam dictus est Philellens: id est amator græcorum. Multum uero patriæ profuit. Nam subegit Ituræos: plurimamq; eorum prouinciam Iudæis adiecit: & compulit habitantes in ea: ut si uellent in prouincia permanere: circumciderentur secundum leges Mosaicas. Erat autem naturæ ualdæ moderatæ: uel pudoris ingenui: sicut testimonium præstat Strabon nomine Timagenis: ita dicens. Modestus fuerat hic uir: & nimium Iudæis utilis. Nam prouinciam eis acquisiuit: & partem gētis Ituræorum sibi circumcisionis uinculo coniunxit.

Quemadmodum defuncto Aristobulo: frater eius Alexander succedens in principatu: contra Syriam & Phœnicem: & Arabiam exercitum ducēs: multas gentes subegit: & de Ptolomei Latiri contra Alexandrum pugna & uictoria.

CAP. XIX.

Defuncto tamen Aristobulo: Salomon uxor eius quæ apud græcos Alexandra nominatur soluens fratres eius quos ligatos Aristobulus tenebat: ut prædictum est: Ianneum qui & Alexander dicebatur. regem ordinauit ætate maiorem: qui nūquam ad faciem patris uenit: Causa uero huius odii: talis fuisse dicitur. Cum diligeret priores filios suos Hyrcanus Antigonum q; Aristobulum: & apparuisset ei deus in somnis: & interrogasset eum: quis filiorum successor eius existeret: deo demonstrante uultum istius: contristatus q; omnium bonorum suorum hic heres existeret: genitum in Galilæa nutrirum dimisit. Deus uero nequaquam mentitus est Hyrcano. Nāq; regnum post Aristobuli finem iste suscepit. Qui unum e fratribus suis intendentem regnum præsumere interfecit: alterum uero uolentem innocenter uiuere honorabiliter tractabat. Is enim dum principatum suum sicut & ei uidebatur utile disposuisset: expeditionem contra Ptholomaidam egit: pugnaq; commissa: uictor in ciuitatem hostes cōcludēs: obsidebat eos. Nam ex ciuitatibus maritimis. Ptholomais & Gaza solæ ut subicerentur restabant: necnon et Zoili tyranni Stratonis: & Dora. Sed Philometore Antiocho: fratresq; eius antiocho Ciziceno inuicē decertantibus: suasq; uires perdentibus: nequaquam Ptholomaitæ sperabant ab illis auxilium. Quibus obsidione exhaustis: Zoilus qui turrē Stratonis Doræq; tenebat: agmen militare nutries: tyrannidē meditatus ē: dum reges contra se bellarent: & paululū Ptholomaitis subueniebat: quia nec reges talem familiaritatem circa eos habebant: ut confiderent ab eis mereri solacia. Vterq; enim tolerabat: quod sepius athletis contigit: qui cum uiribus diffidunt: erubescens credere: otio uel quiete certamina differunt. Reliqua Ptholomaitis spes erat in rege ægyptiorum: Ptholomeo Latiro qui cum a matre depulsus a regno fuisset: cyprum habitabat. Igitur mittētes ad eum Ptholomaitæ petebant auxilio uenire quatenus eos a manibus Alexandri picitantes eriperet. Spem uero non minimam et ei legati excitauerunt dicētes: si transfret ad Syriam: haberet Gazeos & Zoilū: in super & Sydonios ac multos alios pro Ptholomaitis secum pugnantibus. Quibus incitatus navigare festinauit. Per idem tempus Demetrius orator eloquentissimus: persuasit eis sniam permutare: melius esse dicēs: incertū iudæorū sustinere periculum: quam manifestam suscipere seruitutē: dum se traderent domino: quo facto non solum præsens haberet bellum: sed multo maius ab ægypto sparēt. Nam & Cleopatram nequaquam pati filium uicinum exercitū aggregare dicebat sed uenturam cum maximo contra eum exercitu: quæ pperabat & a cypro filium eicere: & cum Ptholomeus nihil proficeret: rursus cyprum fugeret: ipsi uero nouissimū haberet periculum. Ptholomeus uero quis per uiam cognouisset Ptholomaitæ uoluntatē mutatam: nō minus tamē nauigauit: & applicuit in Sycamina: ibiq; uires suas deposuit. Ois uero exercitus eius erat cum equitibus & peditibus triginta milia. Quos cū iuxta Ptholomaidam pduxisset & applicuisset: ualde cogitabat: quō neq; legatos eius susciperent: neq; uerba audiret. Sed cū uenisset ad eū Zoilus & Gazi: appetentq; auxiliū sibi præberi: q; terra eorū a Iudæis & alexandro depopularet: soluit obsidionē alexander Ptholomei timore reuersusq; ad propriam terrā: deinceps bella disponebat latēter quidē Cleopatram contra Ptholomeū inuitans: aperte uero amicitias & auxilia cum eo se componere simulans: & quatuor milia talētorū argēti se dare promisit: si Zoilum tyrannum depelleret: terramq; eius Iudæis traderet. Tunc ergo Ptholomeus alexandri amicitias suscepit: & Zoilū subegit. Deinceps cū audisset latēter ad Cleopatram matrem eius mādasse: soluit pacta quæ

cum eo fecerat atq; fidem : & ad Ptholomaidā quidem accedens obsidebat q̄ eum nō suscepissent ibiq; relinquens duces : & partem sui exercitus ut obsessos custodirent: cum reliqua pre iudæam populaturus inuadit. Alexander uero cum Ptholomei p̄uaricationē audisset: cōgregauit puicialeū quinquaginta milia: ut autē alii historiæ scriptores dixerunt octoginta milia. Cū ergo collegisset exercitum: occurrit Ptholomeo. Ptholomeus itaq; subito inuadēs Afachron ciuitatem Galiteæ die sabbatorū uiriliter cœpit eam: unde decem milia corporū: & aliā multam p̄dam abstulit. Cūq; tētaffet Sephorim ciuitatem: paucō distantem spacio a ciuitate capta multos amisit. Post autē cū Alexandro bellaturus perrexit. Cui cum Alexander iuxta Iordanem fluuium occurrisset: in loco q̄ Afaphō dicitur nō lōge a Iordane fluuiō castra sua disposuit: habens octo milia pugnatorū: quos hecatōtama chos uocabat: id est contra centum pugnautes qui æreis scutis utebant. Vem etiam fuerūt & Ptholomeo propugnatores: cum clypeis æreis: sed minus iudeis ornati: ideoq; milites Ptholomei timidi ad p̄rium accessere. Sed non paruam audaciam eis imittebat: philostephanus: qui strategematū peritus: eos fluuiū transire phibeat: supra quē castra sua posuerat. Alexandro inter hæc minime uisum est transitum eorū uetare: dum putaret: quia si post dorsum fluuiū haberent: nequaquā possent a pugna discedere. At in principio prælii ex utraq; parte fortiter pugnatum est: pari aīōitate uel studio: ut ab utroq; exercitu multi prosternerent. Sed cū Alexandri exercitum superiorē philostephanus uidisset: milites diuidit: & defectos suos fortiter adiuuans: nullosq; subueniente Iudæis: partē illā cum eis qui prope stabant ad fugā cōuertit. Quod cum uidissent milites Ptholomei: secuti iudæos interficiebant. Post autē reuersi reliquos ad fugam uerterunt: & tādū prostrauerunt eos: usquequo & ferrum & manus eorū defecissent. Triginta ergo milia occisa fuisse dicunt. Timagenes uero quinquaginta milia retulit: reliquos autē captos: paucos uero ad suam fugisse prouinciam. Tunc Ptholomeus post uictoriam prouinciam pagrans uespere facto in quibusdam Iudææ uillis ingressus ē: quas plenas mulieribus & infantibus inueniēs iussit militibus suis ut occiderent & lanierēt: mēbraq; eorum in cacabis mitterent ad coquendum. Hoc autē simulauit: ut hi qui fugerant a pugna putarēt hostes suos carnibus humanis uesci: & exinde eos ualde metuerent. Cœpit uero & Ptholomaidam: sicut alibi retulimus. Sed Cleopatra cum respiceret filium suū crescere: & iudæam licenter deuastare: ciuitatēq; Gazæorū subiectam habere: negligere recusauit dum iā in portis suis eum p̄sentem speraret esse futurū: & amari ab ægyptiis pp̄ uirtutē eius putaret eum: statim cum nauali & pedestri exercitu cōtra eum creditur: duces totius militiæ Chelchiam & Ananiam iudæos p̄ponens: pecunias uero multas: nepotesq; suos & testamenta apud socios alias choos insulam cōmendans. Cūq; iussisset filium suū Alexandrum cum maxima classe nauū ad Phœnicē nauigare: pp̄ refugia oēm suam expeditionem Cleopatra in Ptholomaidē deposuit. Cum uero eam nō suscepissent Ptholomaidæ: ciuitatem obsedit. Ptholomeus tamen a Syria contra ægyptū festinauit: putās subito eam sine militibus existētem occupare: sed spe sua deceptus est. Per idem tēpus & Chelchias unus ex ducibus Cleopatræ: circa inferiorem syriam Ptholomeum persequens moritur. Cleopatra ergo cum audisset filii conatum: & q̄ nullatenus ægypti eum sicut sperabat suscepissent: transmisit militiæ partē: quæ de prouincia Ptholomeum depellerent. Qui reuersus ab ægypto: iteq; in Gaza hiemabat. Interiecto uero tempore: Cleopatra custodiam Ptholomaidis cum ciuitate obsidione cœpit. Ad quam Alexander summa dona deportans uenisset: dixissetq; mala de Ptholomeo se passum refugiumq; non alibi nisi apud eam habiturum: quidam amicorū persuadebant ei: ut prouinciā Iudæorū percurreret & obtineret: neq; contēneret tam optimam multitudinē Iudæorū sibi subiicere. Cūq; Ananias cōtradicēs suaderet iniustum eē: si hoīem auxiliatorē priuaret propria prāte. uerum etiam & cognatos suos esse: nec te minime uolo inquit ignorare regina quō propter hāc iniquitatē inimicos oēs Iudæos habebis. Hæc ergo Anania psuadēte Cleopatra flectitur nihil p̄cinitus Alexandrū ledere: sed societate cum eo composuit in Scitopoli Syria. Qui cum a Ptholomei timore liberatus esset: exercitū statim contra humilem Syriā produxit & expugnauit Gadara decē mensibus opp̄ssam: & Amathunta magnū ppugnaculum habitantium sup̄ Iordanē: ubi optima uel industria digna Theodorus Zenonis præsidebat: qui inspate Iudæos inualit: & decē milia interfecit sarcinasq; Alexandri diripuit. Quo facto nequaquam perturbatur Alexander: sed mox iuxta maritima loca ducit exercitum: & Raphiam & Anchidonā expugnauit quam postea Herodes Agrippiadā noīauit. Cūq; uideret Ptholomeū a Gaza ad cyprum redisse: matremq; eius Cleopatram ad ægyptum: Gazæis iratus: quō Ptholomeū auxiliatorem conuocassent: ciuitatem obsedit: prouinciāq; ipsorū depredauit. Sed Apodotus dux Gazæorum cum duobus milibus peregrinis: & decem milibus ciuium in exercitum irruit Iudæorum: & quādiu nox erat: Gazæi uincebant: Arbitrātib; Iudæis rursus Ptholomeum superuenisse. Postero autē die facto: cognoscentes Iudæi ueritatem: reuersi Gazæos inuadunt & prosternunt mille. Quibus adhuc resistentibus: neq; multitudine moriente perterritis: gessere prælium: & quicquid aduersi accidisset tolerare passi sunt: ne hosti subiicerentur. Exhortabatur autē eos rex Arabum Arthas magnanimus uir: qui sperabatur in auxilium eorum uenturus. Sed contigit antequam ueniret Apodoto perempto: ciuitatem capi. Nam Lysimachus frater eius inuidens: q̄ ei magna gloria a ciuib; præbebat: interfecit eum: militaremq; congregans phalanga: ciuitatem Alexandro pro-

didit: qui statim cum ingressus fuisset quieuit. Post aut milites Gazæis imisit: ut eos cruciarent: & p diuersa loca prosterneret: nec tamen Gazæi animas debiles: sed paratas habentes: ueniētibus Iudæis resistebant: & non paucos dilaniabant: alii uero desolatio domos suas incendebant: ne aliqua spolia aduersarii possent inuēire: alii & liberos cum uxoribus suis manibus interficiebant: quatenus seruitutem inimicorum uel taliter euitarent. Cūq; quingenti ex primatibus eorum in templum Apollinis confugissent quorum consensu prodito facta erat: hos abstrahens Alexander occidit: ciuitatemq; post anni obsidionem deponens: ad Hierosolymam remeauit. Eodem tempore & Antioch⁹ qui crispus dicebatur moritur: insidiis Heradiani: anno uitæ suæ quadragesimo quinto: imperii uero uicesimo nono. Cuius principatum cum filius eius Seleucus suscepisset: bellauit etiam contra fratrem patris Antiochū qui cizycenus noīabat: quē cū uicisset & cepisset iterfecit. Nō multo uero post: Cizyceni filius Antiochus: & Antonius pius cum peruenissent in Arodo: coronamq; sibi imposuissent confligunt cum Seleuco: quem post uictoriam ex omni syria depulerunt. Qui cum fugeret in Ciliciam: & peruenisset Mopsuestiam: iterum ab eis pecunias exigebat. Tum populus Mopsuestenus indignatus palacium eius incendit: eumq; cum amicis extinxit. Antiocho uero Cizyceno adhuc Syriæ regnante: Seleuci frater Antiochus bellum contra eum produxit: uictumq; cum suo prostrauit exercitu. Post ipsum uero & frater eius Philippus cum imposuisset sibi diadema: in parte alia Syriæ regnabat. Ptholomeus uero Latirus quartum fratrem eorum Demetrium: qui Ceraunus dicebatur a Gnido deducens: in Damasco regē constituit. His aut duobus fratribus p̄tinaciter Antiochus resistens: citius occiditur. Nam Laodiciæ Gaminorum reginæ contra parthos bellanti cum sociis aduenisset: uiriliter pugans occubuit. Syriam uero duo fratres eius tenuerunt: Demetrius & Philippus sicut alibi demonstratū est. Alexander aut dū contra eū sui seditionē mouissent in die qua festiuitas tabernaculorum agebatur: & sup aram staret imolaturus: uirgis cedrinis iaculabantur eum. Nam legitimū ē apud iudeos in scēophegiis unūquēq; portare uirgas ex palmis cedrinis. Demōstrauimus aut hæc ēt in aliis. Nec solū hac iaculatione contēti. uerū contumeliose eū aggressi sūt cū ingressi fuissent tēplū dicētes: de captiua gēitū & honore sacrificii indignū. Iratus ergo sex milia eorū occidit: parietē uero ligneū circa arā & sacrarium constituēs usq; ad altare: i quo solis sacerdotibus licet ingredi: multitudini introitum phibeat: simul & peregrinos Pisidas: & Cilicas: nā Syris inimicus existēs: non eis utebatur. Cūq; Arabas Moabitas: & Galaditidas uicisset: tributō incrementū eis imposuit & Amathunt a expugnauit: non audēte Theodoro cum eo confligere. Cū uero conferuēt pugnā contra Abidam regem Arabum: incidit ex insidiis in altissimam uallem iuxta Galaditidē. Inde cum fugeret ad Hierosolymam: super infœlicitatem suam habuit ēt gentem iudæorum inimicam: cōtra quam annis sex pugnantēs: interfecit quinquaginta milia. Rogante ergo eos: ut odium quod in eū hērent soluerent: magis horrebant eum propter quæ acciderunt. Cūq; interrogaret eos: quid uellent fieri: omnes clamauerunt: mori eum.

Quomodo pugnant demetrius Ceraunus contra Alexandrum: uicit eum. Cap. XX.

Tunc ad Demetriū Ceraunus destinauerūt: ut eū auxiliatorē rogarēt: q; maximo cum exercitu dū puenisset ad eos q; eū inuitauerūt circa Sycimā ciuitatē castrametatus est. Alexander aut cōductis militibus sex milibus ducētis: & Iudæis uiginti milibus q; ei fauebant contra Demetriū prexit: cui æquites fuerunt tria milia: pedites quadraginta milia. Multa ergo ex utraq; pte gerebant: Demetrio qdē uolēte se ducere cōductos milites Alexandri tāq; græcos: Alexandro at tētate Iudæos demetrio sociatos auellere. Cūq; neuter ualuisset psuadere: sed pugnā cōmississent uincit demetrius: & oēs Alexandri cōducti milites occidunt: si dei simul & uirtutis p̄bationē ostēdēt. Multi etiā a parte demetrii milites occiderūt. Cum uero p mōtana fugisset Alexander: misericordia ruinæ eius flexi colligunt ad eū sex milia Iudæorū: & tūc qdē recedit timore demetri⁹. Post at itē Iudæi cōtra Alexandrū bella mouētēs superant ab eo: multiq; eorū i pugna extīti sūt. Quorū etiā potētissimos i Bethomis ciuitate cōclusos obsedit. Cūq; cepisset ciuitatē & tenuisset eos: duxit ad Hierosolymā: & crudelissimā i eos p̄cā exercuit. Nā dū cœnaret cū cōcubinis suis in excellēti loco: crucifigi ex ipsis octingētos p̄cepit: liberos uero & uxores eorū corā ipsis adhuc uiuētibus occidi. Et hæc quidē ad ultionē fecerat pro his quæ male passus erat: sed tantū humanā uindictam excessit: quīs multū sudasset: & laborasset in bello contra eos: & i nouissimum periculū animæ regniq; uenisset. Non enim suffecerat contra se iuicē certare: nisi etiam aduersus eum aliemgenas prouocasset: & ad talem necessitatem pduxissent: ut terrā Moabitidis: & Galaditidis: & uicos regi Arabū traderet: quatenus non auxiliaretur contra se Iudæis: sed & alia multa conferret: quapropter uidetur hæc iuste fecisse: ideoq; propter hanc crudelitatis exaggerationem: uocatus est trucidā. Aduersarii tamen eius octo milia noctu fugierunt: & q̄diu uixit Alexander exulabant. Et iste quidem liberatus a seditione eorum: cum omni quiete imposterū regnauit: Demetrius autem cum a Iudæa in Beroeam descēdisset: obsidebat fratrem suū Philippū: cui decem milia peditum erant: & mille equites. Straton etiam Beroeæ tyrannus Philippo auxilium præbebat: & Titicum principem Arabum conuocabat: necnō ēt Mitridatem synachem præfectū Parthorū. Qui cum uenissent cum multa expeditione: & obsidissent demetrium itra castra: sagittisq; & siti eum an-

gustassent: compulerunt milites eius ut eum traderet. Cūq; depopulassent prouinciam: & Demetriū cōpissent hunc quidē Mitridati Parthorū regi transmiserunt: captiuos uero Antiochenos gratis Antiochēis reddiderūt. Mitridates itaq; Parthorū rex: Demetriū maxime honorabat: usq; ad uitæ terminū. Philippus uero a pugna statim ad Antiochiā perrexit: eaq; tenēs: Syriæ regno potitus ē.

Antiochi qui liber pater dicebat militia contra Iudæam: itēq; p̄lium Arethæ regis contra Alexandrū: quē & deuincēs: cū pactis a Iudæa discessit: & de morte Alexandri. CAP. XXI.

Post uero Antiochus frater eius q̄ nūcupabat Liber pater: sibi uendicans principatum ad Damascū puenit: ibiq; regnauit. Cūq; contra Arabas exercitū duceret: Philippus frater eius ad Damascū prexit. Tū milesius qui custos arcis relictus erat: simul cū Damascenis ciuitatē Philippo tradidit. Ingratus uero milesio Philippus extitit: cū nihil oīno pro traditione ciuitatis ei donaret: nā timore putabat Milesiū prodidisse. Quapropter in suspitiōe eū hēbat: qui rursus Damasco depellit. Nam cū Philippus ad circū exisset: Milesius clausit Damascū: & Antiocho seruauit. Quod factū cū audisset de Philippo Antiochus: reuersus ad Arabiā: expeditionē statim contra Iudæā parauit: pedites. quidē octo milia: equites at̄ octingētos. Cuius Alexander congressione timēs fossam altissimā fodit: circa Casarsalā: quæ nūc Antipatris uocat̄ initū eius faciēs: & usq; ad Ioppen. Cūq; murū ædificasset: & turres ligneas erexisset: p̄ stadia cētum quingenta. Antiochū expectabat. Ille at̄ hęc incēdio cremās: exercitū suū ad Arabiam exinde transduxit. Cui rex Arabū cedēs primū deinde ex improviso cū decē milibus equitū adueniēs: occurrōne Antiochi fortiter debellauit. Dūq; uiceret: Antiochus occidit auxiliū parti laboranti ferēdo. Postq; uero cecidit Antiochus: milites eius ad Canā uillam confugiūt: ubi plurima pars eorū fame consumit. Post hūc ip̄erat inferiori syriæ Arethas: exceptus in principatu a Damascenis: p̄ Ptolomei iuuenis odiū. Qui cū militiam congregasset contra Iudæā & circa Idida uicū p̄lio uicisset Alexandrū: cū pactis a Iudæa discessit. Alexander at̄ itēq; cū inuasisset diē ciuitatē: contra Essemon p̄duxit exercitum: ubi plurimæ uel mirandæ res Zenonis fuerant: quā tribus aggeribus circūdans: pugnando inuasit. Exinde contra Gaulā & Seleuciā pergit: & has cū cōpisset: subegit ēt uallē quæ Antiochi dicit̄ castellū quoq; Gamala. Sed cū multi Demetriū ducē locoꝝ illoꝝ accusaret: nimis eum indignatus dānis affecit: & tertiū añū complēs: soluta expeditione ad sua reuersus est: quē Iudæi grate oīno p̄pter fœlicitatē eius accipiūt. Per idē t̄ps iam Syrorū: & Idumæorū: & Phœnicū ciuitates iudæi possidebant iuxta mare quidem strationis turē apolloniā: Ioppē iamniā: Azotum: Gazā: Antidonē Rafiā: Rinocorā: in mediterraneis uero p̄ Idumæā: Aborā: Marissā: oēmq; Idumæā: Samariā: Carmelum: & Ithabyriū mōtes: Scitopolim: Gadarā: Gaulanidē: Seleuciā: Gabala: Moabitidē: Sebō: Midabalem: Baoroneā: magna: & Onzora: Cilicum: Aulonē: Pellanē: hanc ēt destruxerūt cū nō p̄mississent habitātes in ea patrios iudæorū seniores suscipere: alias quoq; Syriæ ciuitates euerterūt. Post hęc rex Alexander crapulæ multū indulgēs: i ualitudinē incidit: & tribus añis q̄rtano typo laborās nec si ab expeditione quieuit: donec in laboribus expiraret. Mortuus ē at̄ in mōte Gerasenorū: Rabagā castellū trās Iordanē obsidēs. Quē cū uidisset regina p̄pinq̄atē læto: nullāq; sp̄e salutis habēte. deplorās futurā desolationē suā & filioꝝ ait. Cui me ita reliquis cū filiis: alterius auxiliis egentē: dum sic scias aduersariā tibi gentē existere. Tūc ille persuasit ei mandata sua custodire: q̄tenus certū cū filiis regnū tutaret: & ut mortē militibus eius celaret: usquequo castellū caperet: dehinc ut ad Hierosolymā uictrix & splēdidissima rediret: & Pharisæis ptātem daret quid uellēt agere: eosq; honore p̄ferret: q̄tenus illi laudantes eam p̄pter honorē sibi illatum: fidelē ei gētem constituant. Nam post se hos multum apud Iudæos dicebat: & lædere si quē abhominarent: & p̄desse cui fideles existerent: cum nimium eis a populo crederet quicquid uellēt de aliquo seuisimū referre: seq; ideo offendisse multitudinē aiebat: q̄ Pharisæos aliquādo contristasset. Tu igitur inquit cum ad Hierosolymam p̄ueneris: conuocatis militibus eis meum corpus ostende: & permittē eis q̄liter uelint uti meo caduere: siue contumeliose uelint & in sepulcrū relinquere: q̄ a me iniq; p̄pessi sunt: seu aliquid i corpus meū desuare: concede: neq; sine illorum consilio uelis aliquid in tuo regno decernere. Qd si hęc ad eos dixeris: ego quidem clariore dignior ab eis funere: quam a te habebor: cū ita post mortem i aliquo non seruetur: ut uero firmū tibi conficies principatum. Hęc cum suā persuasisset uxori: decessit imperii sui uicesimo septimo año: ætatis uero q̄dragesimonono. Alexandra itaq; cum castellum cōpisset: secundū mariti mandata Pharisæos alloquitur: & illorū ptāti mariti corpus: & regni gubernationem cōmēdat: & ita irā quidem eorum quā in Alexandrū habebant: extinxit: fideles uero eos amicos sibi parauit. Qui secundo populum ad reconciliationē conuocantes: res gestas Alexandri explanauerūt: regē se iustū dicētes & magnū perdidisse: & rātum populo luctum & mæstitiā laudibus regis intulerūt. ut exequias ei meliores quam ceteris regibus exhiberent.

A Quēadmodum post Alexandri mortē uxor eius Alexandra imperiū per nouem años rexit: & uiuēs cum pace gloriaq; defuncta est. CAP. XXII.

Lexāder aut̄ liberos relinquēs Hyrcanū & Aristobulū: uxori Alexandræ regnū tradidit & ex filiis eius alter Hyrcāus rex gubernationē ignorās: uitā ociosā elegerat: nouissimū uero Aristobulū efficax & audax erat. Igit̄ a populo mulier diligebat: eo q̄ uidebat

contristari: de quibus maritus eius peccasset. Quæ principē quidē sacerdotū Hyrcanum pp atate: magis aut pp innocentiam ordinauit: Phariseis tamen oia facere pmittens: qbus obedire multitudine pcepit: & si qd legum Hyrcanus focer eius soluisset: quod Pharisei secundū patriam traditionē introduxerant: hoc iteꝛ restituit. Nomen regiū tantū ipsa ferebat: oem uero ptatem Pharisei possidebant. Nā & transfugas educebant: & ligatos soluebant: & nihil a dominis penitus differebant. Verū etiam regina prudentiam sui faciebat: dum multos conductos milites contineret: suasq; uires duplas ostēderet: ut iā in circuitu reges terreret: & caperet obsides ab eis missos. Pacē uero ois hēbat puincia pter Phariseos. Nā hi rēpublicā conturbabant: reginā flectere molientes: q̄tenus occideret consiliarios Alexandri: q̄ eū hortati essent ostingētos iterficere: ex qbus ipi unū occiderūt Diogenē & post ipsum alios multos: usquequo potētissimi eoꝛ in aulā intrarēt cū aristobulo: cui uidebant molesta facta Phariseorum. Apparebat autem: q̄ uellet occasione accepta matrem a regno depone re. Qui cum ingressi fuissent: amonebant eā: quāta fecissent: p quā firmam fidem suo domino conseruassent: pro quibus etiam multa ab eo merita accepissent: & petebant: ne omnino spē eoꝛ euerteret. Nam cur sugerēt aduersariorum picula. si domi ab inimicis ultionem tanq̄ pecora tolerarēt. Dicebant etiam: si contēti eēt aduersarii mortuoꝛ interitu: pp mortuoꝛ fidem se patiēter ea q̄ contigerunt pferre si uero in hisdem Pharisei pmanerint: petebant dari sibi licentiam recedēdi. Nam pter iussionē eius nullatenus aiunt pati saluti suæ puidere: sed libenter in aula eius morari: ne pfidos eos post discessum putaret: obpropriū uero reginæ esse si neglecti socii: mariti eius aduersariis traderentur. Nam gaudium arethæ arabi erit: tot & tales uiros a te alienari: quoꝛ prius terribile fuerat nomen auditū. Si uero Phariseos pponere indicas: unūquēq; in castellis disponere: & si ita aduersarios uis erigere sine nos in humilitate consistere. Multa talia cū ei dicerēt: & ad misericordiam mortuoꝛ & piclitantiū umbras Alexandri inuocarēt: oēs qui assisteabant lachrymis completi sunt: sed amplius Aristobulus: qui dum suam ostēderet uoluntatē: multa contra matrē locutus est. Sed illi qdem suæ calamitatis cā fuerunt: dū ambitiose surēti mulieri: pter constituta regni cōmitterēt moderamina. Quæ dum nihil sciret qd ageret: ad postulationem eoꝛ custodiam castelloꝛ illis credidit pter Hyrcaniam: & Alexandriam: & Macherunta: ubi plurimæ & p̄ciosissimæ res eius repositæ uidebant. Nō multo post tamē suū filiū aristobulū cum exercitu destinauit ad Damascū contra Ptolomeū q̄ minē dicebat: qui nihil studio dignum agētes: ad Hierosolymam reuersi sunt. Eodē tpe nunciat Tigranis cum trecētis milibus armatoꝛ contra Iudæam uēturus: qd nimis reginam & gētē pterruit: ut dona multa nobilissima p legatos destinaret: quē obsidētē Ptolomaidē iueniūt. Nam regina sua sit habitatoribus Ptholomaidis: ut Tigranē excluderēt. Qui cū peterēt eū p sua regina: p̄ sua gēte laudat eam Tigranis: q̄ ex longinquo legationē ei cū donis transmisisset: spem ēt eis bonā pmisit. Capta uero Ptholom aide nūciat Tigrani: q̄ Mithridaten dū sequerēt Lucullus illū qdē fugientē ad Hiberos minē potuisset cōphēdere: Armeniam uero depopulatus obsedisset. Quæ cū cognouisset Tigranis: domū reuertit. Interiecto uero tpe alexandra regina cū i ualitudinē sæuissimā incidisset: placuit Aristobulo rēpublicam inuadere: & p noctē cū uno famulo egressus ad castella prexit ubi paterni sui amici degebant. Nam olim de actibus matris suæ cōquerebat. Tūc uero magis ueritus ē: ne matre defuncta: & Phariseis tenētibus oē genus suū deperiret. Prouidebat. n. futura: q̄ non posset principatui succedere: dū frater eius maior extaret. Cōscia uero facta uxor eius fuerat: q̄ illic cū sua generatione dimisit. Cūq; primū puenisset in gabatha: ubi potētissimus Galestis ei⁹ amicus erat a quo ēt suscipit: & post diē regina cū Aristobuli fugā sensisset: diuq; putasset discessionē eius non p rebellionē fieri: uenerūt qui nūciarēt iā tenuisse ille primū castellū & secūdū: & reliq̄ oia. Nā uno cōpræhēso: simul ad illius uolūtate oia festinabāt. Tūc cuncta gēs Iudæoꝛ cū regina in maxis cœpit eē terroribus. Nam sciebant non longe eē Aristobulū: q̄tenus sibi principatū defenderet: timebant ēt: ne ultionē exigeret de illatis sibimet contumeliosus. Placuit igit uxorē eius cū genere i superiori custodia rēpli constitui. Aristobulū aut cū multi frēq̄nter nūciassent regio circūdatū ornatu: & intra quindecim pene dies loca uiginti duo occupasse: unde ēt militiā congregaret a Libano uel Traconitide: uel Monarchis: tūc seniores Iudæoꝛ & Hyrcanus ad reginā intrantes: petebāt ut sniam de rebus ferret instantibus. Nā Aristobulus iā pene cūcta possederat: tātis locis occupatis. Inhonestū. n. putabant quīs in ægritudine laborare: sine ea aliquod consiliū capere: imminere uero sibi non longe piculum clamitabant. Cūq; illa pcepisset eis agere: q̄ existimarēt pdesse: multas quoq; cās eis utiles adesse demonstrabat. i. gētē ualidā: exercitū potētissimū pecuniæ copiā: sibiq; deficiēte iam corpore uanū esse: p talibus laborē ipendere. Hæc cū dixisset: nō multo post deceffit: aō sui regni nono: ætatis uero. lxxiii. mulier q̄ debilitate sui sexus nunq̄ succubuit: callida circa regni detentionem: quod ex ipsis opibus euidenter ostēsum ē: & quæ pponeret futuris p̄sentia: & q̄ potentia nihil pponeret principali: cum nec bonum aut iustum attenderet: ad summam calamitatē negocia domus suæ ita pduxit: ut post multa picula & labores ptatem quā possedit non multo tpe: tracta cupiditate perderet. Inimicis enī generis sui quā habuit tradidit ptatem: & principatum potētium amicoꝛ gubernatione priuauit: & miseris regnū post suā mortē compleuit pp malam dispositionē. Sed quis ita regnasset: gentem tamen in pace custodiuit. Alexandra ergo finem inuenit huiusmodi.